

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

STATISTIK OCH ANALYS

Tryggare kan ingen...?

Svenskarnas uppfattning om trygghet och säkerhet

Förord

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har uppdraget att ge en samlad bild och bedömning av utvecklingen av olyckor, kriser och säkerhetsarbete i Sverige. För att kunna inrikta arbetet för ett säkrare samhälle där skador till följd av olyckor och kriser minskar, behövs bättre kunskap om hur befolkningen i olika delar av Sverige, i olika åldrar och med olika bakgrund, ser på sin egen trygghet och säkerhet och vad som upplevs som hot och risker.

I denna rapport redovisas resultat från en enkätundersökning om hur människor ser på sin egen trygghet och säkerhet.

Utöver denna rapport tillhandahåller MSB ett antal statistiska underlag som finns tillgängliga i IDA, MSB:s informationssystem för statistik och analys (<http://ida.msb.se>).

Ett stort tack riktas till alla de personer som svarat på frågorna i undersökningen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, oktober 2011

Innehållsförteckning

1. Inledning	7
1.1 Bakgrund	7
1.2 Syfte	7
1.3 Genomförande	7
2. Resultat	9
2.1 Kommentarer till resultaten	9
2.2 Bakgrundsinformation	10
2.2.1 Varit med om olycka, brott eller annan allvarlig händelse.....	10
2.3 Otrygg i olika situationer	11
2.4 Skillnad mellan oro och faktisk utsatthet	13
2.5 Riskuppfattning	16
2.6 Möjlighet att påverka	18
2.7 Skyddsåtgärder	21
2.7.1 Skyddsåtgärder – brand.....	21
2.7.2 Skyddsåtgärder – drunkningstillbud.....	23
2.7.3 Skyddsåtgärder – elolycka	23
2.7.4 Skyddsåtgärder – fallolycka	24
2.7.5 Skyddsåtgärder – förgiftningsolycka	26
2.7.6 Skyddsåtgärder – trafikolycka	26
2.7.7 Skyddsåtgärder – brott.....	27
2.7.8 Skyddsåtgärder – andra allvarliga händelser	28
2.7.9 Skyddsåtgärder genom utbildning.....	29
2.8 Viktigt med skyddsåtgärder.....	29
2.9 Säkerhetsmedvetenhet i vardagen	33
2.10 Kunskap att hantera allvarliga händelser	36
2.11 Information för att öka sin egen säkerhet	39
2.12 Kommunernas resultat.....	39
3. Metod	40
3.1 Population och urval	40
3.2 Undersökningsperiod.....	40
3.3 Frågeformulär	40
3.4 Genomförande	40
3.5 Bortfall.....	41
3.6 Beräkning av resultat	41
3.7 Kvalitet	41
Bilaga 1: Deltagande kommuner.....	43
Bilaga 2: Frågeformulär	45
Bilaga 3: Referenser	59

Sammanfattning

MSB och före detta Räddningsverket har genomfört flera undersökningar kopplat till området olyckor och kriser. De tidiga undersökningarna avgränsades till att endast handla om brandområdet medan de som genomförts på senare tid breddats till att innefatta allt från vanligt förekommande händelser till extraordinära händelser.

Undersökningen vars resultat redovisas i föreliggande rapport genomfördes under vintern 2010 och var uppdelad i två delar. En nationell del med ett urval av 10 000 personer och en kommunal del med ett urval av 600 personer per kommun/grupp av de kommuner/stadsdelar som valde att delta i undersökningen. Urvalsstorleken på kommunal nivå blev 37 800 personer och den totala urvalsstorleken för hela undersökningen blev således 47 800 personer. Svarsfrekvensen var 55 procent vilket numera får anses normalt för denna typ av undersökning. Frågorna handlade bland annat om i vilka situationer man känner sig otrygg, vad man är orolig för, hur stor man tror risken är för att drabbas av olyckor och andra händelser, hur stor möjlighet man har att påverka sin egen säkerhet samt vilka säkerhetsåtgärder man vidtagit.

Frågor som rör den egna säkerheten bedöms av de flesta som viktiga. Man känner ansvar för att vidta säkerhetsåtgärder hemma och tar information om risker och säkerhet på allvar. Det är en mycket liten andel som tycker att det bara skapar oro att tänka för mycket på säkerhetsfrågor eller att det är löjligt att tänka för mycket på säkerhet.

Trafikolyckor, inbrott, våld och övergrepp samt bränder är de händelser som mer än 40 procent av Sveriges befolkning ibland eller ofta är oroliga för att drabbas av. Samtidigt är det relativt få som faktiskt drabbats av dessa händelser under de senaste fem åren.

Kvinnor är generellt sett mer oroliga för att drabbas av olycka, brott eller annan allvarlig händelse än männen. Det finns inga tydliga generella skillnader mellan olika åldersgrupper. Personer födda utanför Sverige är mer oroliga än de som är födda i Sverige. Likaså är personer som har barn under 20 år boende hemma i något högre grad oroliga jämfört med de som inte har barn som bor hemma.

Analysen visar också att de som drabbats av en viss händelse, generellt sett är mer oroliga för att drabbas igen, såväl av denna händelse som av övriga händelser, jämfört med de som inte tidigare drabbats.

Vidare vidtar tar personer som drabbats av en händelse i högre grad skyddsåtgärder för denna händelsetyp i jämförelse med de som inte drabbats. Generellt sett gäller även att personer som bor ensamma, personer som inte har barn som bor hemma, personer som bor i flerfamiljshus samt personer som

har en inkomst under medianinkomst i lägre omfattning använder sig av olika typer av skyddsåtgärder.

Det bör observeras att undersökningen genomfördes under första halvåret 2010, innan terrorhändelserna i Stockholm och Norge. Även om sådana större händelser troligtvis har haft en påverkan på oron för just terrorism, finns skäl att anta att huvuddelen av resultaten är relativt stabila över tid.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

MSB:s uppgift är att utveckla och stödja samhällets förmåga att hantera olyckor och kriser. Begreppen olycka och kris kan i relation till varandra betraktas utifrån en hotskala – från vanligt förekommande händelser till extraordinära händelser. En olycka är en plötslig händelse som får effekter på hälsa, miljö eller egendom och är oavsiktlig. En kris är en händelse som drabbar många människor och stora delar av samhället och hotar grundläggande värden och funktioner. En kris behöver till skillnad från en olycka inte vara oavsiktlig utan kan vara en följd av avsiktliga händelser t.ex. antagonistiska handlingar.

MSB och före detta Räddningsverket har genomfört flera undersökningar kopplat till olyckor och kriser. De tidiga undersökningarna avgränsades till att endast handla om brandområdet medan de som genomförts på senare tid breddats och berör numera en stor del av området trygghet och säkerhet och innefattar allt från vanligt förekommande händelser till extraordinära händelser.

Det finns flera andra myndigheter som gör liknande undersökningar men de begränsas ofta till ett specifikt område, vilket gör det svårt att studera skillnader i oro för olika risk- eller händelsetyper.

Som exempel kan nämnas Nationella trygghetsundersökningen (NTU) som Brottsförebyggande rådet (Brå) genomför varje år. I NTU ingår frågor om utsatthet för brott, upplevd trygghet och förtroende för rättsväsendet och dess myndigheter.

Ett annat exempel är den årliga trafiksäkerhetsenkäten som Trafikverket genomför. Undersökningen har genomförts sedan år 1981 och studerar allmänhetens attityder till viktiga trafiksäkerhetsfrågor.

1.2 Syfte

För att kunna inrikta arbetet för ett säkrare samhälle behövs bättre kunskap om hur befolkningen i olika delar av Sverige, i olika åldrar och med olika bakgrund, ser på sin egen trygghet och säkerhet och vad som upplevs som hot och risker. Huvudsyftet med undersökningen är att kunna bidra till en bättre sådan kunskap.

1.3 Genomförande

Undersökningen genomfördes under vintern 2010. Innan undersökningen startade gick MSB tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ut med ett erbjudande till samtliga Sveriges kommuner om att delta i

undersökningen med ett tilläggsurval av 600 personer i sin kommun. Resultat från undersökningen kan då redovisas på kommunal nivå. Totalt deltog 63 kommuner, grupper av kommuner eller stadsdelar med ett tilläggsurval. Lista över deltagande kommuner finns i bilaga 1. Urvalet på nationell nivå var 10 000 personer. Den totala urvalsstorleken för hela undersökningen blev därmed 47 800 personer. Undersökningen pågick under perioden februari till april 2010 och svarsfrekvensen på nationell nivå blev 55 %.

Undersökningen genomfördes som en postal enkätundersökning. Enkäten riktade sig till Sveriges befolkning i åldersgruppen 18 till 79 år. Frågorna har utarbetats av MSB medan Statistiska Centralbyrån (SCB) anlätades för det praktiska genomförandet av undersökningen. Formuläret finns i sin helhet i bilaga 2. Frågorna handlade bland annat om i vilka situationer man känner sig otrygg, vad man är orolig för, hur stor man tror risken är för att drabbas av olyckor och andra händelser, hur stor möjlighet man har att påverka sin egen säkerhet samt vilka säkerhetsåtgärder man vidtagit.

2. Resultat

I detta avsnitt redovisas och kommenteras undersökningens resultat. Där så är möjligt görs jämförelser med motsvarande undersökningar som genomförts tidigare år.

I denna rapport redovisas sammanfattande resultat på nationell nivå. Samtliga resultat på nationell nivå redovisas i en separat resultatbilaga¹ samt i IDA².

2.1 Kommentarer till resultaten

Vid beräkning av resultat har så kallade vikter använts. Vikterna har tagits fram så att resultaten kan redovisas för hela populationen och inte bara för de som svarat på undersökningen. Om inte vikterna används kan resultaten bli missvisande eftersom olika urvalspersoner haft olika sannolikhet att komma med i urvalet.

Resultaten i diagrammen nedan redovisas med konfidensintervall.

Konfidensintervallen anger vilken osäkerhet som finns i resultaten och är nödvändiga att ta hänsyn till vid jämförelse mellan resultat. Det är mycket viktigt att tänka på att det inte är mer sannolikt att det verkliga värdet ligger i mitten av ett konfidensintervall än i ytterkanterna. Det verkliga medelvärdet befinner sig med samma sannolikhet i hela intervallet.

I resultatredovisningarna görs jämförelser mellan olika grupper. Dessa grupper har definierats enligt följande:

- Kön (kvinnor och män)
- Ålder (18 – 29 år, 30 – 49 år, 50 – 64 år, 65 – 79 år)
- Boende (bor ensam respektive bor tillsammans med någon)
- Barn (har barn i åldern 0 – 19 år som bor hemma respektive de som inte har barn som bor hemma)
- Födelseland (Sverige respektive utanför Sverige)
- Inkomstgrupp (under medianinkomst respektive över medianinkomst)
- Boendeform (villa/radhus/kedjehus respektive flerfamiljshus)

I resultatredovisningen delas händelserna in i de tre grupperna olyckor, brott och andra allvarliga händelser. Till gruppen olyckor räknas brand, drunkningstillbud, elolycka, fallolycka, flyg-, båt- eller tågolycka,

¹ Tryggare kan ingen...? – Resultatbilaga, Publikationsnummer: MSB 320-11

² IDA är MSB:s informationssystem för statistik och analys, <http://ida.msb.se/>

förgiftningsolycka, naturolycka samt trafikolycka. Till gruppen brott räknas inbrott samt våld och övergrepp och till gruppen andra allvarliga händelser räknas avbrott i dricksvattenförsörjningen i mer än 24 timmar, elavbrott i mer än 24 timmar, IT- eller teleavbrott i mer än 24 timmar, krig eller krigsliknande tillstånd samt terrorism. Det kan naturligtvis finnas ytterligare händelser som skulle kunna räknas in i de olika grupperna men de som nämns ovan är de som ingick i undersökningen.

I enkätundersökningar finns risk för att respondenterna missuppfattar någon fråga eller, medvetet eller omedvetet, inte lämnat sanningsenliga svar. För att minimera risken för denna typ av fel har del frågeformuläret granskats i SCB:s mättekniska laboratorium, dels har en rad kontroller genomförts i samband med dataregistreringen.

2.2 Bakgrundsinformation

Det är något fler kvinnor än män som svarat på undersökningen. Det är också något fler i den äldre åldersgruppen som svarat jämfört med den yngsta gruppen. Personer med högre inkomster är mer benägna att svara jämfört med personer med lägre inkomst.

Ungefär 20 procent av de svarande bor ensamma medan knappt 80 procent bor tillsammans med någon. Knappt 30 procent av de som svarat har barn under 20 år som bor hemma. Personer som är födda i Sverige har svarat i högre grad än de som är födda i något annat land.

Av de som svarat på undersökningen bor ca 60 procent i villa/radhus/kedjehus medan ca 40 procent bor i flerfamiljshus.

2.2.1 Varit med om olycka, brott eller annan allvarlig händelse

Respondenterna i undersökningen fick svara på frågan om de under de senaste fem åren personligen varit med om någon olycka, brott eller annan allvarlig händelse. Den händelse som flest personer uppgett att de varit drabbad av är IT-teleavbrott som varat i mer än 24 timmar. Fallolyckor respektive trafikolyckor är de olyckstyper som flest individer angett att de varit med om under den senaste femårsperioden. När det gäller området brott så är det fler som uppgett att de drabbats av ett inbrott än av våld eller övergrepp.

Skattningen av antal personer som varit med om en olycka, brott eller annan allvarlig händelse säger ingenting om allvarlighetsgraden i dessa händelser.

I tabell 1 visas genomsnittligt antal personer per år som varit med om någon olycka, brott eller annan allvarlig händelse.

Händelse	Genomsnittligt antal ³ personer per år som varit med om en händelse
IT-teleavbrott	260 000 ± 13 800
Trafikolycka	168 000 ± 11 800
Fallolycka	160 000 ± 10 800
Elavbrott	150 000 ± 10 800
Inbrott	140 000 ± 10 600
Avbrott i dricksvattenförsörjningen	102 000 ± 9 400
Våld och övergrepp	89 000 ± 9 200
Brand	62 000 ± 7 400
Naturolycka	37 000 ± 5 400
Elolycka	36 000 ± 5 800
Krig eller krigsliknande tillstånd	20 000 ± 4 200
Flyg-, båt- eller tågolycka	16 000 ± 4 000
Drunkningstillbud	14 000 ± 3 200
Förgiftningsolycka	12 000 ± 3 000
Terrorism	10 000 ± 2 800

Tabell 1: Genomsnittligt antal personer per år som varit med om någon olycka, brott eller annan allvarlig händelse

Observera att samma person kan ha varit med om mer än en händelse vilket innebär att summan av antal personer för respektive händelse inte blir totala antalet personer som varit med om någon händelse.

Hälften av respondenterna har under femårsperioden varit med om minst en händelse. Skattat antal personer per år som varit med om någon olycka, brott eller annan händelse blir då ca 700 000.

2.3 Otrygg i olika situationer

Begreppet trygghet definieras olika i olika sammanhang och av olika individer. I denna undersökning ingick en fråga där varje respondent fick möjlighet att ange om man kände sig otrygg när man vistades i olika miljöer. Begreppet trygghet definieras alltså i det här fallet utifrån olika miljöer som man kan befinna sig.

³ Genomsnittligt antal bygger på antagandet att händelserna är jämt fördelade över de fem år som respondenterna fick uppge om de varit med om någon olycka, brott eller annan allvarlig händelse.

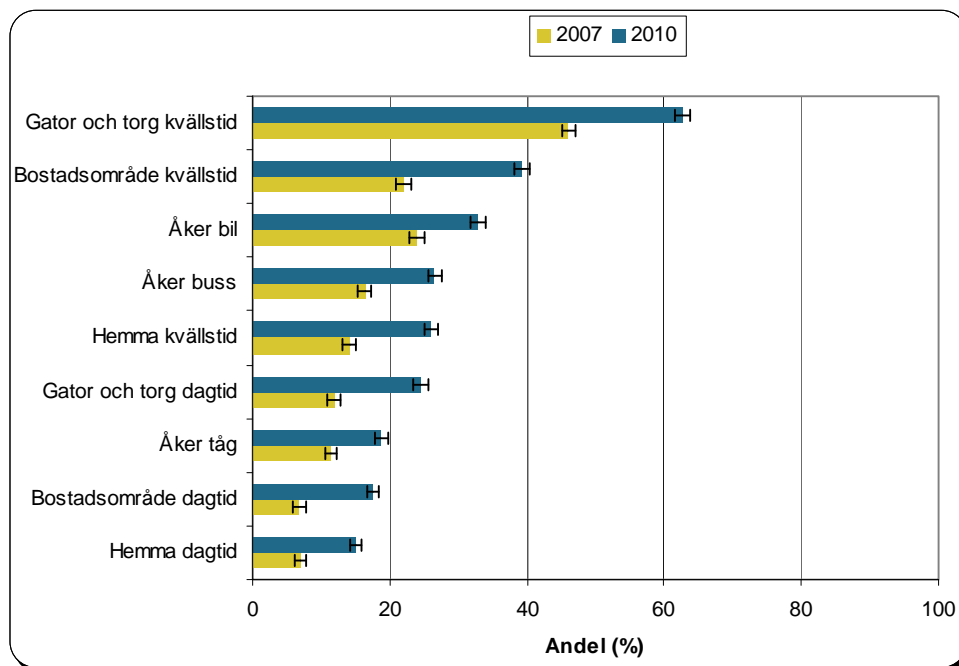

Diagram 1: Andel individer som ibland eller ofta känner sig otrygga att vistas i olika miljöer

Över 60 procent av individerna känner sig ibland eller ofta otrygga när de vistas ute på gator och torg kvällstid. Detta är en ökning med drygt 15 procentenheter sedan 2007. Nästan 60 procent tycker det känns otryggt att vistas i sitt eget bostadsområde på kvällen. Även detta är en ökning jämfört med 2007.

Oavsett om man vistas hemma i bostaden, i sitt eget bostadsområde eller ute på gator och torg visar resultaten att människor känner sig mer otrygga på kvällen jämfört med på dagen.

Vid jämförelse mellan att åka bil, buss eller tåg är det fler som känner sig otrygga när de åker bil och buss jämfört med när de åker tåg.

Kvinnor känner sig otryggare än männen när de på kvällstid vistas hemma i bostaden, i sitt bostadsområde eller ute på gator och torg. Kvinnor är även mer otrygga när de åker bil, buss eller tåg jämfört med männen.

Personer som är födda utanför Sverige känner sig i allmänhet mer otrygga än de som är födda i Sverige. Likaså känner sig personer som bor ensamma mer otrygga än de som bor tillsammans med någon. Det finns även skillnader mellan olika inkomstgrupper, personer med inkomst under medianinkomst känner sig mer otrygga än de med högre inkomster. Boende i flerfamiljshus känner sig i allmänhet mer otrygga än de som bor i villa.

2.4 Skillnad mellan oro och faktisk utsatthet

Trafikolyckor, inbrott, våld och övergrepp samt bränder är de händelser som mer än 40 procent av Sveriges befolkning ibland eller ofta är oroliga för att drabbas av. Samtidigt är det betydligt färre som faktiskt drabbats av dessa händelser under de senaste fem åren.

Resultaten visar, för flertalet händelser, på stor skillnad mellan hur många som drabbas av olyckor, brott och andra allvarliga händelser och i vilken omfattning man oroar sig för motsvarande händelser. I diagram 2 visas dels andelen individer som drabbats av olika händelser under de senaste fem åren, dels andelen individer som ibland eller ofta är oroliga för motsvarande händelser. Observera att för elavbrott, IT- eller teleavbrott samt avbrott i dricksvattenförsörjningen gäller att avbrottet ska ha varat i mer än 24 timmar.

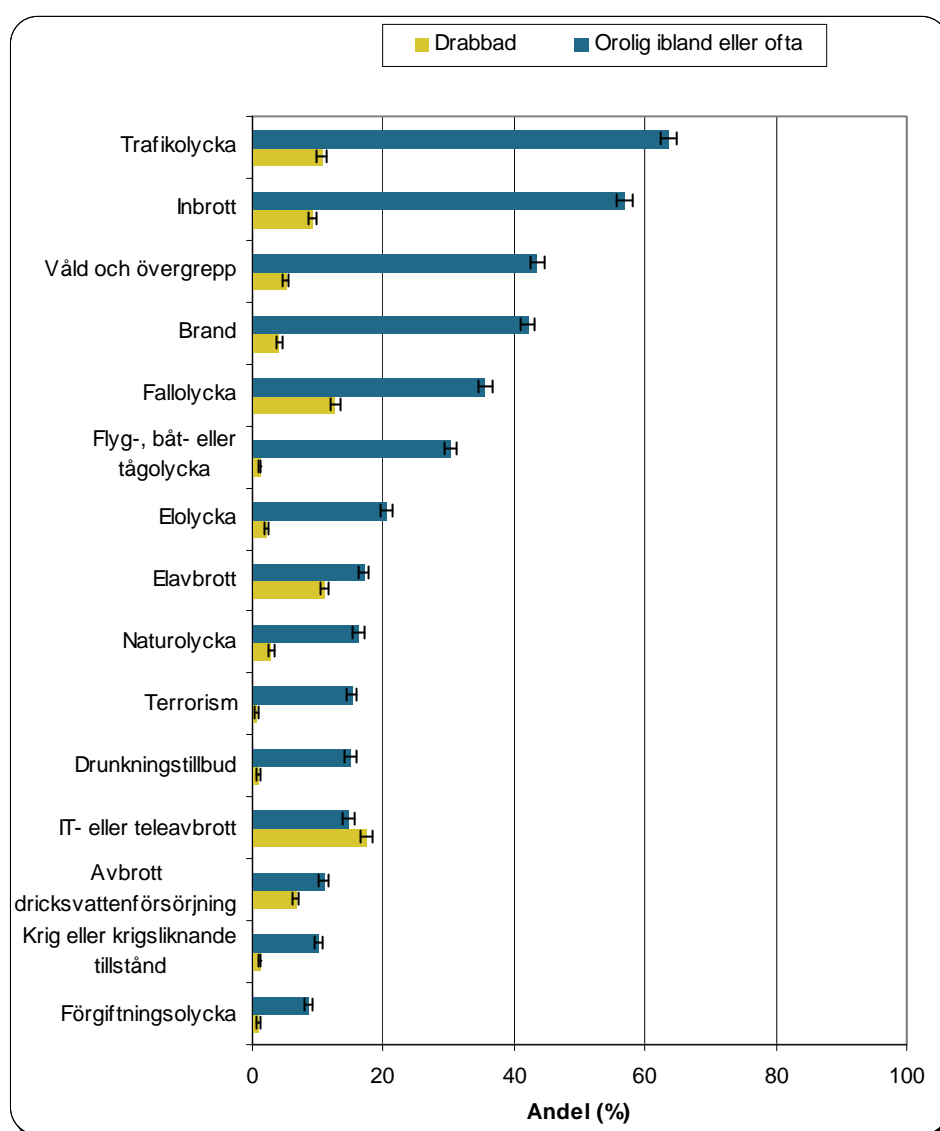

Diagram 2: Andel individer som drabbats av en händelse under de senaste fem åren samt andelen individer som ibland eller ofta är oroliga för att drabbas av en händelse

Diagrammet visar att skillnaden mellan att vara drabbad och att vara orolig är störst för trafikolyckor, inbrott, våld och övergrepp samt brand. IT-teleavbrott är den enda händelse där fler personer angett att de varit drabbade jämfört med hur många som angett att de är oroliga för att drabbas.

Analysen visar att människor är mer oroliga för att drabbas av olyckor eller brott än av andra allvarliga händelser.

Analysen visar också att de som drabbats av en viss händelse, generellt sett, är mer oroliga för att drabbas igen, såväl av denna händelse som av övriga händelser, jämfört med de som inte tidigare drabbats.

Kvinnor är generellt sett mer oroliga för att drabbas av någon olycka, något brott eller någon annan allvarlig händelse jämfört med männen. Det finns inga tydliga generella skillnader mellan olika åldersgrupper. Personer födda utanför Sverige är mer oroliga än de som är födda i Sverige. Likaså är personer som har barn under 20 år boende hemma i något högre grad oroliga jämfört med de som inte har barn som bor hemma. Nedan följer en redovisning, uppdelad per händelse, över vilka grupper som är mer oroliga än andra för att drabbas.

Brand

Drygt 40 procent av befolkningen i åldern 18 till 79 år är oroliga för att drabbas av en brand. Ca fyra procent har uppgett att de under den senaste femårsperioden varit med om en brand. Kvinnor, yngre personer samt personer som har barn som bor hemma är mer oroliga än jämförbara grupper för att drabbas av en brand.

Drunkningstillbud

Ungefär 15 procent av individerna är ibland eller ofta oroliga för att drabbas av ett drunkningstillbud medan endast ca en procent uppger att de varit med om ett drunkningstillbud. Kvinnor, personer i den yngre åldersgruppen, personer som är födda i något annat land än Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma samt personer med en inkomst över medianinkomst är mer oroliga för att drabbas av ett drunkningstillbud än andra grupper.

Elolycka

Ca 20 procent av befolkningen är oroliga för att drabbas av en elolycka medan ungefär två procent uppgett att de varit med om en sådan under de senaste fem åren. Kvinnor, yngre personer, personer födda utanför Sverige samt personer som har barn som bor hemma är oroligare än andra grupper vad gäller att drabbas av en elolycka.

Fallolycka

Knappt 40 procent av individerna är oroliga för att drabbas av en fallolycka medan knappt 15 procent uppgett att de varit drabbade av en fallolycka de senaste åren. Kvinnor, äldre personer, personer som inte är födda i Sverige, personer som inte har barn som bor hemma, personer som bor i flerfamiljshus samt personer med låga inkomster är mer oroliga för att drabbas än andra grupper.

Flyg-, båt- eller tågolycka

Ungefär 30 procent av populationen är orolig för att drabbas av en flyg-, båt- eller tågolycka. Det är dock endast ca en procent av individerna som varit med om någon sådan olycka under de senaste fem åren. Det är fler kvinnor, personer som är födda utanför Sverige, personer som har barn som bor hemma samt personer med höga inkomster som är oroliga för att drabbas av en sådan olycka jämfört med andra grupper.

Förgiftningsolycka

Knappt 10 procent av individerna är oroliga för att drabbas av en förgiftningsolycka. Endast ca en procent uppger att de varit med om en sådan olycka under de senaste åren. Personer som inte är födda i Sverige, personer som har barn som bor hemma, personer som bor i flerfamiljshus samt personer med lägre inkomster är oroligare för att drabbas av en förgiftningsolycka jämfört med andra grupper.

Naturolycka

Drygt 15 procent av individerna anser sig ibland eller ofta vara oroliga för att drabbas av en naturolycka medan ungefär tre procent anser sig ha varit med om en sådan olycka. Kvinnor, personer födda utanför Sverige samt personer som bor i flerfamiljshus är i högre grad oroliga för att drabbas av en naturolycka i jämförelse med övriga grupper.

Trafikolycka

Drygt 60 procent av befolkningen är ibland eller ofta oroliga för att drabbas av en trafikolycka samtidigt är det ca 10 procent som uppger att de varit med om en trafikolycka. Kvinnor, personer som bor tillsammans med någon samt personer med en inkomst över medianinkomst är oroligare än andra grupper av att drabbas av en trafikolycka.

Inbrott

Knappt 60 procent av individerna är oroliga för att drabbas av ett inbrott medan knappt 10 procent anger att de faktiskt varit drabbade av ett inbrott. Kvinnor, personer födda utanför Sverige, personer som bor tillsammans med någon samt personer som bor i villa är grupper som är mer oroliga för att drabbas av ett inbrott jämfört med andra grupper.

Våld och övergrepp

Ungefär 45 procent av befolkningen i åldern 18 till 79 år är oroliga för att drabbas av våld och övergrepp medan ca fem procent uppger att de faktiskt varit drabbade. Kvinnor, yngre personer, personer som bor ensamma samt personer som bor i flerfamiljshus är oroligare för att drabbas av våld och övergrepp än andra.

Avbrott i dricksvattenförsörjningen i mer än 24 timmar

Lite drygt 10 procent av individerna uppger att de ibland eller ofta är oroliga för att drabbas av ett avbrott i dricksvattenförsörjningen som varar i mer än 24 timmar. Drygt fem procent har varit med om ett sådant avbrott under de senaste fem åren. Personer födda utanför Sverige, personer som har barn som bor hemma samt personer med lägre inkomster är mer oroliga för att drabbas av avbrott i dricksvattenförsörjningen jämfört med andra grupper.

Elavbrott i mer än 24 timmar

Drygt 15 procent av individerna är ibland eller ofta oroliga för att drabbas av ett längre elavbrott. Drygt 11 procent säger sig ha varit med om ett sådant avbrott under den senaste femårsperioden. De grupper som är mer oroliga för att drabbas av elavbrott jämfört med andra är personer som inte är födda i Sverige samt personer som bor i villa.

IT- eller teleavbrott i mer än 24 timmar

15 procent av individerna är oroliga för att drabbas av ett IT- eller teleavbrott som varar mer än 24 timmar samtidigt uppger knappt 20 procent att de varit med om ett sådant avbrott. Detta är den enda händelse där det är en högre andel som varit med om händelsen än som är oroliga för att drabbas av den samma. Personer födda utanför Sverige är mer oroliga för att drabbas av ett IT- eller teleavbrott jämfört med de som är födda i Sverige.

Krig eller krigsliknande tillstånd

Ungefär 10 procent av individerna uppger att de är oroliga för att drabbas av krig eller krigsliknande tillstånd medan ca en procent uppger att de varit med om ett sådant tillstånd under de senaste fem åren. Kvinnor är mer oroliga än män för att drabbas. Likaså är personer som är födda utanför Sverige, personer som bor i flerfamiljshus samt personer med låga inkomster mer oroliga än andra grupper.

Terrorism

Ungefär 15 procent av individerna är oroliga för att drabbas av terrorism samtidigt som färre än en procent uppger att de varit drabbade av detta under de senaste fem åren. Kvinnor, personer födda utanför Sverige samt personer som bor i flerfamiljshus är i högre grad oroliga för att drabbas än andra grupper.

2.5 Riskuppfattning

Människor upplever risken för att drabbas av olika händelser olika stor. Har man tidigare varit med om någon olycka, brott eller annan allvarlig händelse upplever man risken att drabbas igen som större. I diagram 3 nedan visas andelen individer som upplever risken att drabbas av någon av händelserna som ganska eller mycket stor. Redovisningen är uppdelad så att de som tidigare inte har drabbats redovisas för sig och de som har drabbats under den senaste femårsperioden redovisas för sig.

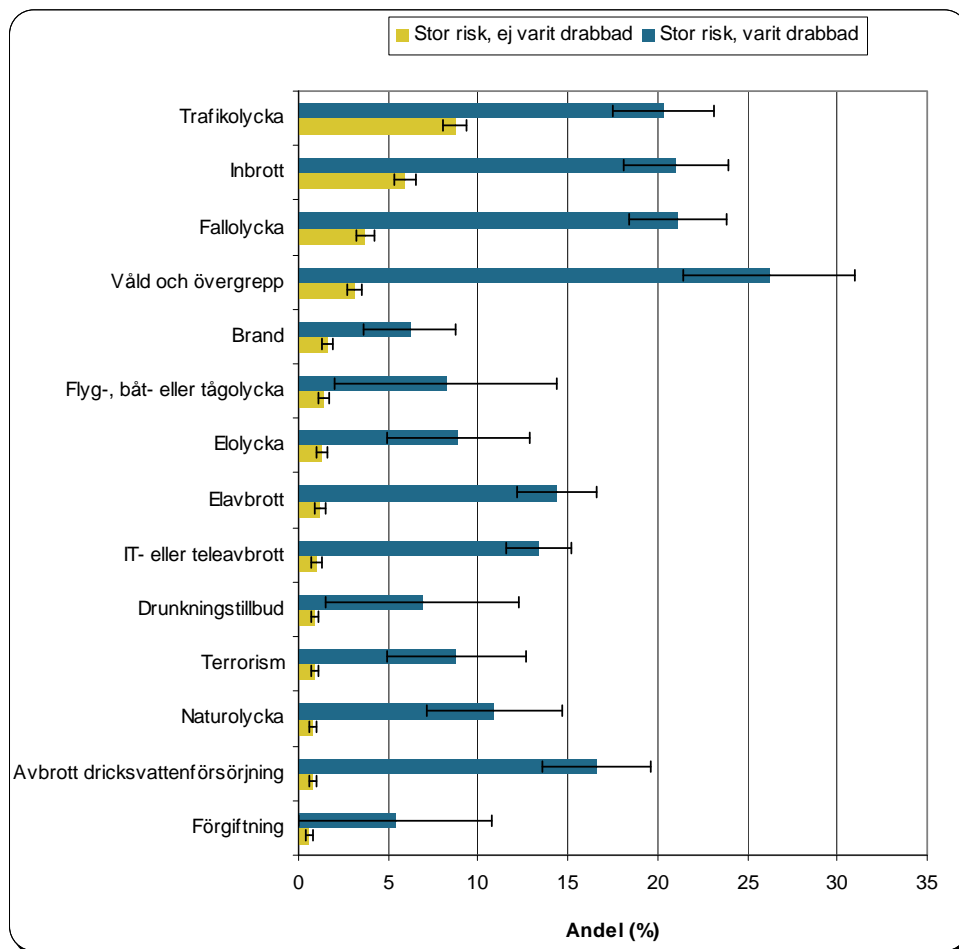

Diagram 3: Andel individer som upplever risken att drabbas av en händelse som ganska eller mycket stor uppdelat på de som inte drabbats tidigare respektive de som varit drabbade

Det är färre än 10 procent av individerna som bedömer risken för att drabbas av respektive händelse i diagram 3 som ganska eller mycket stor. Detta gäller under förutsättning att man tidigare inte varit drabbad av någon händelse. Har man tidigare varit med om någon händelse bedömer man dock risken att drabbas som betydligt större. Största skillnaderna när det gäller upplevd risk mellan de som drabbats och de som inte drabbats är det för våld och övergrepp följt av fallolyckor, avbrott i dricksvattenförsörjningen och inbrott.

De personer som tidigare drabbats av någon händelse upplever riskerna för att drabbas på ett annat sätt än de som inte drabbats. Drygt 25 procent upplever stor risk att drabbas av våld och övergrepp igen. Av de som drabbats av inbrott upplever drygt 20 procent en stor risk att drabbas igen.

När det gäller händelsetypen olyckor upplevs risken som störst att drabbas igen för de som varit med om trafikolyckor respektive fallolyckor. För andra allvarliga händelser upplevs risken för de som tidigare drabbats som störst för avbrott i dricksvattenförsörjningen följt av elavbrott och IT- eller teleavbrott.

Personer födda utanför Sverige upplever i allmänhet en större risk för att drabbas av olika händelser jämfört med personer födda i Sverige. För övriga grupper finns endast små eller inga skillnader alls.

2.6 Möjlighet att påverka

Människor upplever sig ha olika stora möjligheter att själva påverka sin egen säkerhet för att drabbas av olika händelser. I diagram 4 visas andelen individer som anser sig ha ganska eller mycket stora möjligheter att påverka sin egen säkerhet för olika händelser. Observera att vissa av händelserna i diagrammet inte ingick i undersökningen 2007 varför inga jämförelser kan göras för dessa.

Resultaten visar att människor upplever sig ha störst möjlighet att påverka sin egen säkerhet när det gäller olyckstyperna brand, drunkningstillbud, elolycka samt fallolycka. Det är relativt få som tycker sig kunna påverka sin egen säkerhet när det gäller terrorism, avbrott i dricksvattenförsörjningen, elförsörjningen och IT- eller teleförsörjningen.

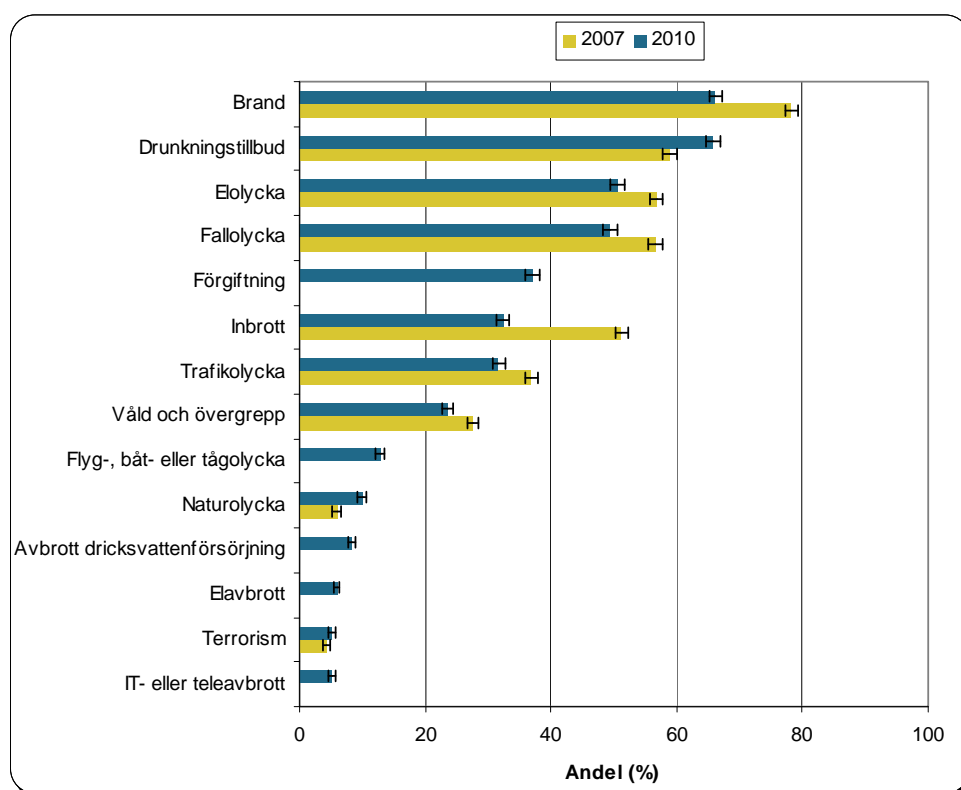

Diagram 4: Andel individer som anser sig ha ganska eller mycket stora möjligheter att påverka sin egen säkerhet

Nedan följer en redovisning i vilken grad olika grupper anser sig ha ganska eller mycket stora möjligheter att påverka sin egen säkerhet. Redovisningen är uppdelad per händelse.

Brand

Drygt 65 procent av individerna anser sig ha ganska eller mycket stora möjligheter att påverka sin egen säkerhet när det gäller brand. Detta är en minskning med drygt 10 procentenheter jämfört med 2007. Personer födda i Sverige, personer som har barn under 20 år som bor hemma, personer som har inkomster över medianinkomst samt personer som bor i villa anser sig ha större möjlighet att påverka jämfört med andra grupper. Gruppen äldre tycker sig å andra sidan ha lägre möjlighet att påverka sin egen säkerhet jämfört med övriga åldersgrupper.

Drunkningstillbud

Ungefär 65 procent av befolkningen i åldern 18 till 79 år anser att de har goda möjligheter att påverka sin egen säkerhet när det gäller risken att drabbas av ett drunkningstillbud. Det är en högre andel personer som känner att de har möjlighet att påverka idag jämfört med 2007. Personer födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma, personer som har en inkomst över medianinkomst samt personer som bor i villa anser sig ha högre möjlighet att påverka sin egen säkerhet jämfört med andra grupper. Personer i den äldsta åldersgruppen anser sig ha mindre möjlighet att påverka sin egen säkerhet jämfört med övriga åldersgrupper.

Elolycka

Hälften av befolkningen anser att de har ganska eller mycket stora möjligheter att påverka sin säkerhet när det gäller att drabbas av elolyckor. I undersökningen 2007 var motsvarande andel drygt 55 procent. Män, personer födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma, personer som har höga inkomster samt personer som bor i villa anser sig ha större möjlighet att påverka än andra grupper.

Fallolycka

Ungefär 50 procent av individerna bedömer sig ha stora möjligheter att påverka sin egen säkerhet när det gäller risken att drabbas av fallolyckor. Detta är en lägre andel än 2007 då motsvarande siffra var drygt 55 procent. Män, personer födda i Sverige, personer som har barn under 20 år som bor hemma, personer som har inkomst över medianinkomst samt personer som bor i villa anser sig ha större möjlighet att påverka jämfört med andra grupper.

Förgiftning

Knappt 40 procent av befolkningen anser sig ha ganska eller mycket stora möjligheter att påverka sin säkerhet vad gäller att drabbas av en förgiftning. Personer födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma, personer som har en hög inkomst samt personer som bor i villa tycker sig ha större möjlighet att påverka sin säkerhet jämfört med andra grupper.

Trafikolycka

Drygt 30 procent av individerna tycker sig ha stora möjligheter att påverka sin egen säkerhet när det gäller risken att drabbas av en trafikolycka. Detta är en minskning med ca fem procentenheter jämfört med 2007. Män, personer födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma, personer som har en inkomst över medianinkomst samt

personer som bor i villa anser sig ha större möjligheter än andra grupper att påverka sin egen säkerhet.

Flyg-, båt- eller tågolycka

Drygt 10 procent av individerna anser att de har ganska eller mycket stora möjligheter att påverka risken för att drabbas av en flyg-, båt- eller tågolycka. Män och personer boende i villa bedömer att de har större möjlighet att påverka jämfört med andra grupper.

Naturolycka

Ungefär 10 procent av befolkningen bedömer sig ha stora möjligheter att påverka risken för att drabbas av en naturolycka. Det är fler personer idag jämfört med 2007 som anser sig ha stora möjligheter att påverka. Män anser sig ha större möjligheter än kvinnor att påverka medan det för övriga grupper inte finns några påvisbara skillnader.

Inbrott

Drygt 30 procent av individerna anser sig ha ganska eller mycket stora möjligheter att påverka risken för att drabbas av inbrott. 2007 var motsvarande andel drygt 50 procent. Det har alltså skett en minskning med ca 20 procentenheter mellan år 2007 och 2010. Personer födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma, personer som har höga inkomster samt personer som bor i villa bedömer sig ha större möjligheter att påverka risken för inbrott än andra grupper.

Våld och övergrepp

Knappt 25 procent bedömer sig ha stora möjligheter att påverka risken för att drabbas av våld och övergrepp. Detta är en liten minskning jämfört med 2007. Personer födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma, personer som har en inkomst som ligger över medianinkomst samt personer som bor i villa tycker sig ha större möjligheter att påverka sin egen säkerhet än andra grupper.

Andra allvarliga händelser

I det här fallet räknas avbrott i dricksvattenförsörjningen, elavbrott och IT- eller teleavbrott som varar i mer än 24 timmar samt terrorism till gruppen andra allvarliga händelser. Färre än 10 procent anser sig ha ganska eller mycket stora möjligheter att påverka sin säkerhet gällande dessa händelser. Män och personer boende i villa anser sig ha något större möjlighet att påverka avbrotten i dricksvattenförsörjningen jämfört med andra grupper. I övrigt finns inga påvisbara skillnader mellan olika grupper.

2.7 Skyddsåtgärder

I detta avsnitt är resultatredovisningen uppdelad utifrån de olika händelser som skyddsåtgärderna kan kopplas mot. För vissa av skyddsåtgärderna görs jämförelser av resultat med tidigare genomförda undersökningar.

Generellt sett har personer som varit med om någon händelse i högre grad vidtagit skyddsåtgärder för denna händelse i jämförelse med de som inte drabbats. Personer som bor ensamma, personer som inte har barn som bor hemma, personer som bor i flerfamiljshus samt personer som har en inkomst under medianinkomst använder i lägre omfattning olika typer av skyddsåtgärder.

2.7.1 Skyddsåtgärder – brand

Den skyddsåtgärd som ofta nämns i samband med förebyggande arbete mot brand är brandvarnare. I diagram 5 visas andelen som angett att de har brandvarnare respektive har fungerande brandvarnare i bostaden. Resultaten redovisas för de år som motsvarande undersökning genomförts.

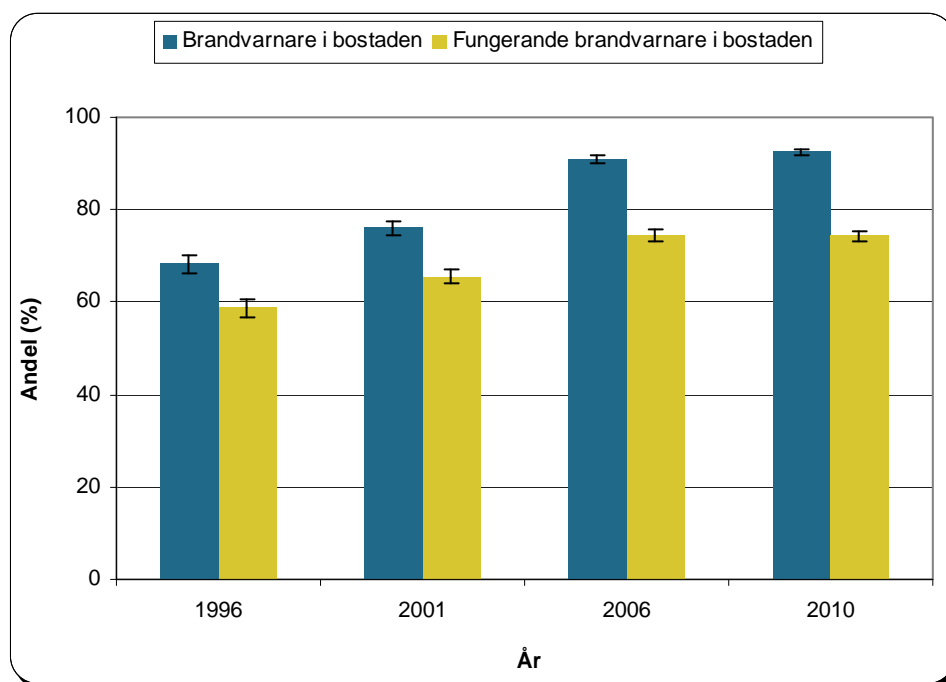

Diagram 5: Andel som har brandvarnare respektive har fungerande brandvarnare i bostaden

Sedan undersökningen år 1996 har andelen bostäder där det finns brandvarnare ökat markant, från knappt 70 procent till drygt 90 procent. I de senaste två undersökningarna har drygt 90 procent svarat att bostaden har minst en brandvarnare. En förutsättning för att brandvarnaren ska vara till nytta vid en brand är att den fungerar. Ungefär 75 procent har i de två senaste undersökningarna angett att brandvarnarna i bostaden fungerar. Detta är en ökning jämfört med undersökningarna 1996 och 2001.

Personer som är födda utanför Sverige, personer som bor ensam, personer som inte har några barn som bor hemma, personer som bor i flerfamiljshus samt personer som har en inkomst som ligger under medianinkomst är de grupper som i lägre grad har brandvarnare i bostaden.

En annan förebyggande åtgärd mot brand är att ha tillgång till något släckredskap i eller i direkt anslutning till bostaden. Detta visas i diagram 6.

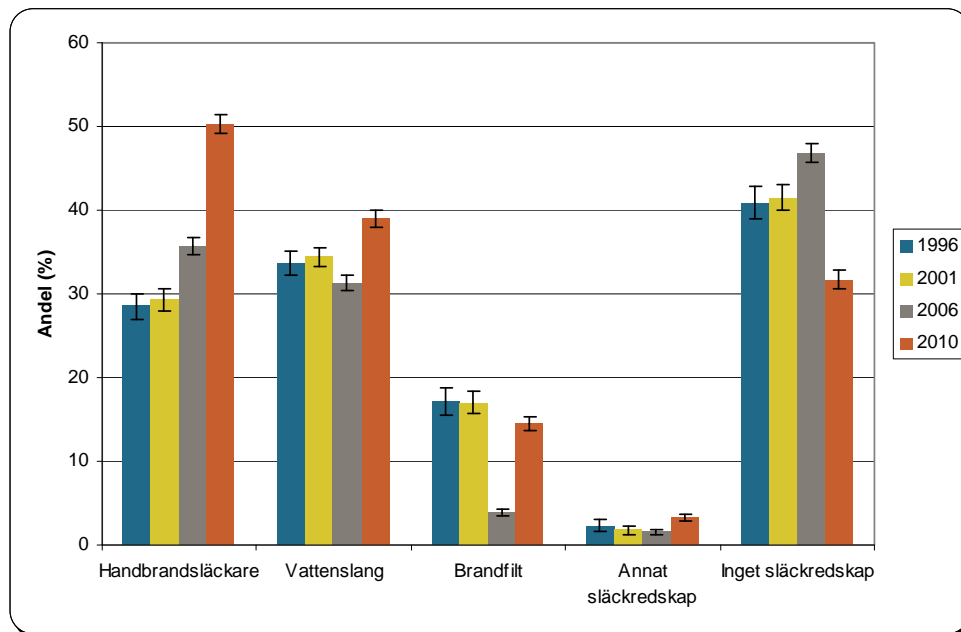

Diagram 6: Andel bostäder som har något släckredskap i eller i direkt anslutning till bostaden

Andelen bostäder som har tillgång till en handbrandsläckare har ökat mellan de senaste tre undersökningarna. Numera har ungefär hälften av bostäderna tillgång till en handbrandsläckare jämfört med knappt 30 procent år 1996.

Personer som inte är födda i Sverige, personer som bor ensam, personer som inte har barn som bor hemma, personer med låga inkomster samt personer som bor i flerfamiljshus har i lägre grad än andra grupper angett att de har en handbrandsläckare i bostaden.

Den största skillnaden när det gäller tillgång till handbrandsläckare är mellan de som bor i villa och de som bor i flerfamiljshus. Av de som bor i villa har ca 70 procent svarat att de har en handbrandsläckare. Motsvarande andel för boende i flerfamiljshus är ca 20 procent.

Nästan 40 procent har tillgång till en vattenslang i eller i anslutning till bostaden. Även här är det stor skillnad mellan boendeformerna villa och flerfamiljshus. Ungefär 60 procent av de som bor i villa har angett att de har tillgång till en vattenslang medan motsvarande andel för flerfamiljshus är knappt 10 procent. I övrigt är det samma grupper som för handbrandsläckare som angett att de i lägre grad än övriga har tillgång till vattenslang.

Om man varit med om en brand eller inte tycks inte ha någon påverkan på i vilken omfattning man skaffar sig skyddsutrustning för att minska risken för brand alternativt minska konsekvenserna vid en brand.

2.7.2 Skyddsåtgärder – drunkningstillbud

Av de skyddsåtgärder som ingick i undersökningen är det om man använder flytväst när man åker båt och om man använder isdubbar när man vistas på is (naturis) som kopplar mot händelsen drunkningstillbud.

Knappt 70 procent av individerna använder flytväst när de åker båt. Äldre dvs. personer mellan 65 och 79 år använder i lägre grad än övriga åldersgrupper flytväst. Likaså använder personer som är födda utanför Sverige, personer som bor ensamma, personer som inte har barn som bor hemma, personer som har låga inkomster samt personer som bor i flerfamiljshus flytväst i lägre omfattning än andra grupper.

Drygt 25 procent av individerna har angett att de använder isdubbar när de vistas på naturis. Kvinnor, personer i åldern 65 till 79 år, personer som inte är födda i Sverige, personer som bor ensamma, personer med inkomst under medianinkomst samt personer som bor i flerfamiljshus använder i lägre omfattning isdubbar jämfört med andra grupper.

Personer som varit med om ett drunkningstillbud är mer benägna att använda flytväst respektive isdubbar jämfört med personer som inte varit med om något drunkningstillbud.

2.7.3 Skyddsåtgärder – elolycka

Installerat jordfelsbrytare, timer på spisen samt om man använder petskydd i eluttagen är åtgärder som ingick i undersökningen och som har relevans för olyckstypen elolycka. I diagram 7 visas andelen individer som använder dessa skyddsåtgärder i sin bostad. Observera att skyddsåtgärden petskydd inte ingick i undersökningen 2007 varför ingen jämförelse kan göras mellan åren för den åtgärden.

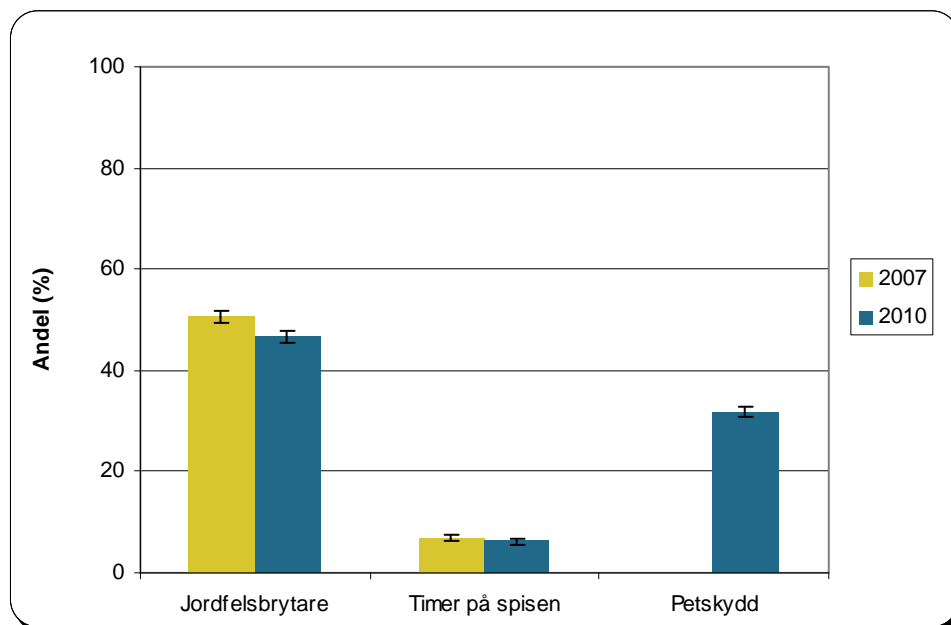

Diagram 7: Andel individer som vidtagit skyddsåtgärder mot elolyckor i sin bostad

Knappt 50 procent av individerna har angett att de installerat en jordfelsbrytare i bostaden i undersökningen 2010. Detta är en något lägre nivå än 2007. Personer födda utanför Sverige har i betydligt lägre grad angett att de installerat jordfelsbrytare jämfört med personer födda i Sverige. Likaså har personer som bor ensamma, personer som inte har barn under 20 år som bor hemma, personer med låga inkomster samt personer som bor i flerfamiljshus i lägre grad installerat jordfelsbrytare jämfört med andra grupper.

Det är en relativt låg andel som installerat timer på spisen, under 10 procent. Detta är samma nivå som 2007. Personer födda i Sverige samt personer med inkomst över medianinkomst har mera sällan installerat timer jämfört med personer födda utanför Sverige respektive personer med lägre inkomster.

Ungefär 30 procent av individerna använder så kallade petskydd i eluttagen i bostaden. Kvinnor, personer födda utanför Sverige, personer som bor ensamma, personer som inte har barn som bor hemma, personer som har låga inkomster samt personer som bor i flerfamiljshus använder i lägre omfattning petskydd än andra grupper.

Om man tidigare varit med om en elolycka tycks inte påverka i vilken utsträckning man vidtar skyddsåtgärder.

2.7.4 Skyddsåtgärder – fallolycka

Av de skyddsåtgärder som ingick i undersökningen kan följande kopplas till skydd mot fallolyckor, halkskydd under lösa mattor, halkskydd på trappsteg, halkskydd i duschen/badkaret, handtag i duschen/badkaret, tagit bort trösklar samt använder trappstege istället för stol när man behöver nå högt.

I diagram 8 visas andelen individer som har vidtagit respektive åtgärd i sin bostad.

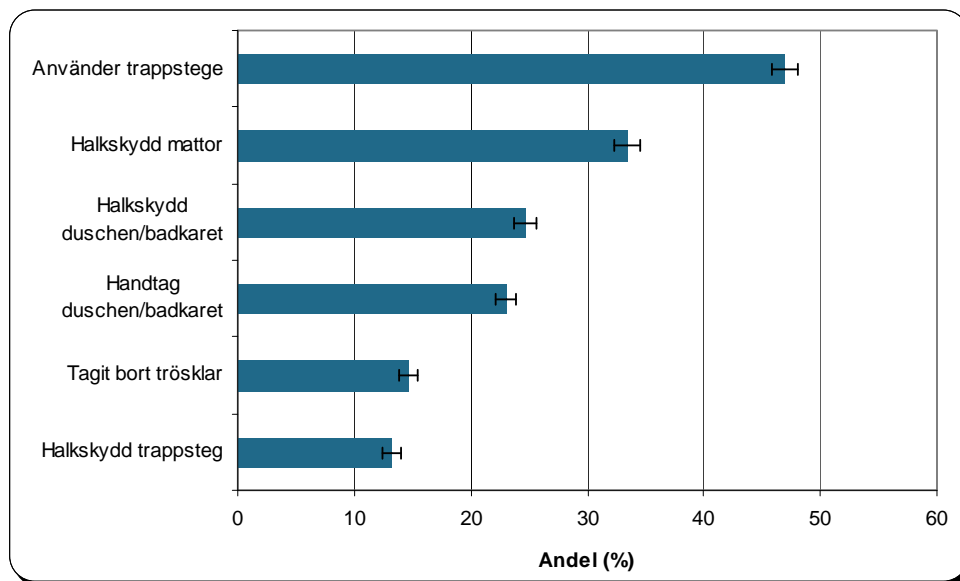

Diagram 8: Andel individer som vidtagit skyddsåtgärder mot fallolyckor i sin bostad

Knappt 45 procent använder trappstege istället för stol när de behöver nå högt. I åldersgruppen 65 till 79 år är motsvarande andel ca 70 procent vilket är en betydligt högre andel än i övriga åldersgrupper. Personer som har barn som bor hemma samt personer som bor i flerfamiljshus använder trappstege i lägre grad än andra grupper.

Halkskydd under mattor används av drygt 30 procent medan ungefär 25 procent använder halkskydd i duschen/badkaret respektive handtag i duschen/badkaret. Det är vanligare att äldre personer vidtagit dessa åtgärder jämfört med yngre. Däremot är det en lägre andel av personer som är födda i Sverige och av personer som bor ensamma som vidtagit dessa åtgärder jämfört med andra grupper.

Det är vanligare att de som varit med om en fallolycka vidtagit åtgärder för att minska risken för fallolyckor i bostaden jämfört med de som inte varit med om någon fallolycka.

Förutom att vidta åtgärder för att minska risken för fallolyckor i bostaden kan man göra motsvarande för att minska risken för fallolycka ute när det är halt. En sådan åtgärd är att använda halkskydd på skorna. Resultaten visar att ungefär 30 procent av de svarande ibland eller ofta använder halkskydd ute när det är halt. Män, yngre personer, personer som är födda i Sverige, personer som har barn som bor hemma samt personer med höga inkomster använder i lägre grad halkskydd på skorna när det är halt jämfört med andra grupper.

2.7.5 Skyddsåtgärder – förgiftningsolycka

Att förvara kemiska produkter och mediciner i låsta skåp var de skyddsåtgärder som kan kopplas till händelsen förgiftningsolycka.

Drygt 20 procent av individerna har angett att de förvarar kemiska produkter t.ex. rengöringsmedel, bränsle mm i låsta skåp. Personer födda i Sverige, personer som bor ensamma, personer som inte har barn som bor hemma samt personer som bor i flerfamiljshus tillhör de grupper som i lägre grad än andra förvarar kemiska produkter i låst skåp.

Ungefär 30 procent har svarat att de förvarar mediciner i låst skåp. Personer födda i Sverige, personer som bor ensamma samt personer som inte har barn som bor hemma förvarar mer sällan mediciner i låst skåp jämfört med andra grupper.

Det finns inga påvisbara skillnader mellan de som varit med om respektive inte varit med om en förgiftningsolycka när det gäller i vilken grad man infört åtgärder för att skydda sig mot en sådan olycka.

2.7.6 Skyddsåtgärder – trafikolycka

De åtgärder som ingick i undersökningen och som räknas som skyddsåtgärder mot trafikolyckor är följande; använda bilbälte, respektera hastighetsgränser, använda cykelhjälm, använda cykelbelysning när det är mörkt samt använda reflexer ute när det är mörkt.

I diagram 9 visas andelen individer som ibland eller ofta vidtar respektive åtgärd. Observera att åtgärderna respektera hastighetsgränser samt använda cykelbelysning inte ingick i undersökningen 2007.

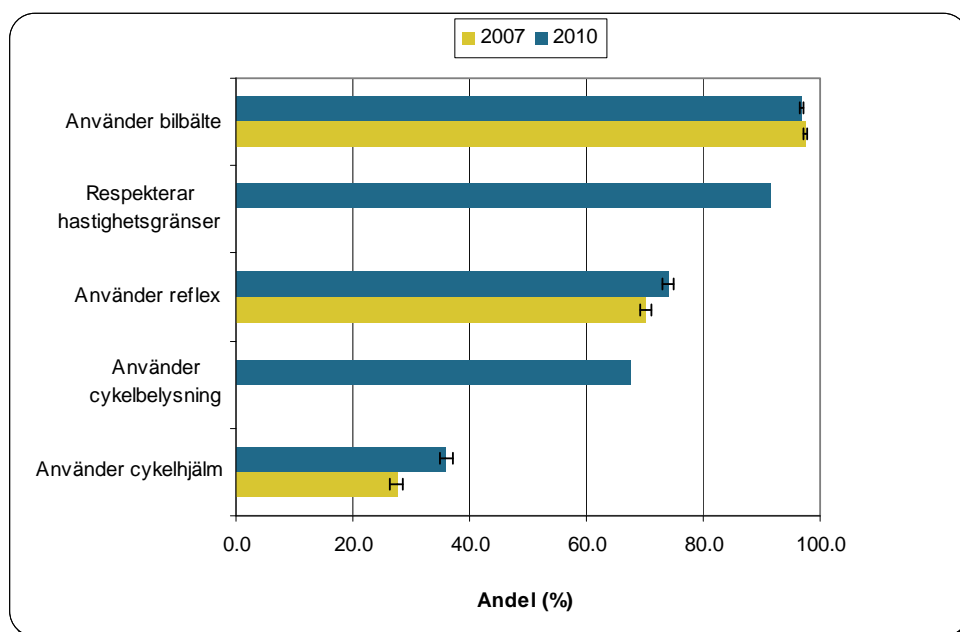

Diagram 9: Andel individer som ibland eller ofta vidtar respektive åtgärd

Den åtgärd som flest personer uppgett att de vidtagit är att använda bilbälte. Drygt 95 procent av individerna har angett att de ibland eller ofta använder bilbälte. Detta är samma nivå som resultaten från motsvarande undersökning 2007. Personer som är födda utanför Sverige samt personer med inkomster under medianinkomst använder i lägre grad bilbälte jämfört med övriga grupper.

Över 90 procent av individerna uppger att de ibland eller ofta respekterar hastighetsgränserna. Personer som är födda utanför Sverige, personer som bor ensamma samt personer med låga inkomster respekterar hastighetsgränserna i lägre omfattning än andra.

Drygt 70 procent av individerna använder reflexer ute när det är mörkt medan knappt 70 procent använder cykelbelysningen. Det är något fler som använder reflex idag jämfört med 2007. Män använder inte reflex i samma omfattning som kvinnor. Inte heller använder personer födda utanför Sverige, personer som bor ensamma, personer som inte har barn som bor hemma, personer som har inkomster under medianinkomst samt personer som bor i flerfamiljshus reflex i samma omfattning som andra grupper. Förutom att det inte finns någon skillnad mellan män och kvinnor är det samma grupper som i lägre grad använder reflex som också i lägre grad använder cykelbelysningen.

Ungefär 35 procent av individerna uppger att de ibland eller ofta använder cykelhjälm. Detta är en ökning jämfört med 2007 då motsvarande andel var knappt 30 procent. Män, personer som bor ensamma, personer som inte har barn under 20 år som bor hemma, personer som har lägre inkomster samt personer som bor i flerfamiljshus använder cykelhjälm i lägre grad än jämförbara grupper.

Det finns inga skillnader i vilken omfattning personer vidtar olika åtgärder för att minska risken för trafikolyckor mellan de som tidigare varit med om en trafikolycka och de som inte varit med om en trafikolycka.

2.7.7 Skyddsåtgärder – brott

I undersökningen ingick frågor om brottstyperna inbrott samt våld och övergrepp och de skyddsåtgärder som kopplas till dessa brott är att installera inbrottslarm samt att skaffa överfallslarm. I diagram 10 visas andelen individer som vidtagit dessa skyddsåtgärder.

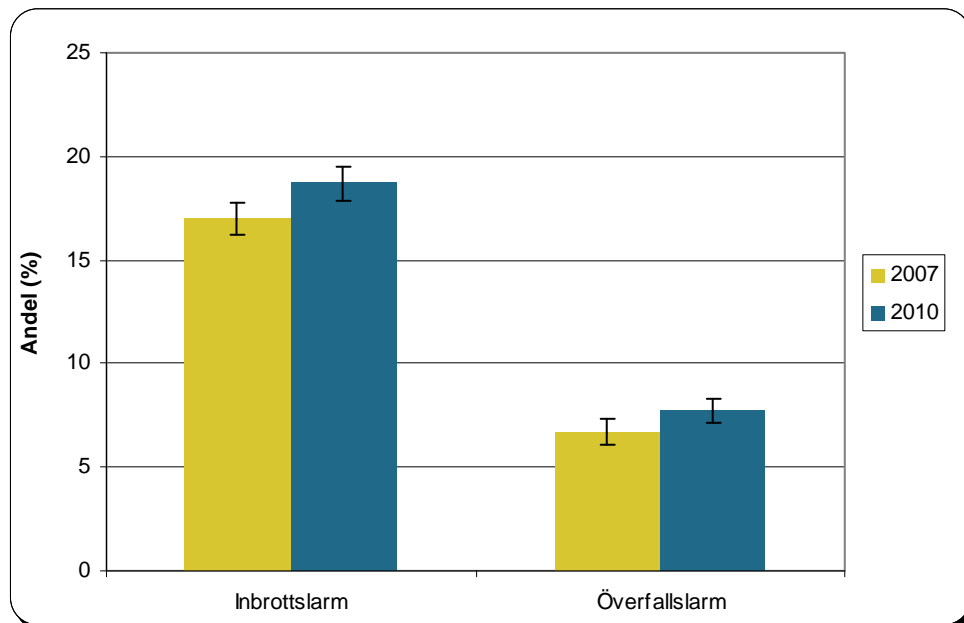

Diagram 10: Andel individer som vidtagit skyddsåtgärder mot brott

Knappt 20 procent av individerna uppger att de installerat inbrottslarm i bostaden. Det går inte att påvisa några signifikanta skillnader jämfört med resultaten i 2007 års undersökning. Personer som bor ensamma, personer som inte har barn som bor hemma, personer som har låg inkomst samt personer som bor i flerfamiljshus har i lägre omfattning installerat inbrottslarm jämfört med andra grupper.

Det är endast knappt 10 procent som angett att de skaffat överfallslarm. Även detta är samma nivå som i undersökningen 2007. Män och äldre personer har i lägre grad skaffat överfallslarm jämfört med kvinnor och yngre personer.

De personer som varit med om ett inbrott skaffar i större omfattning inbrottslarm än de som inte varit med om ett inbrott. När det gäller överfallslarm finns ingen skillnad i vilken omfattning man skaffat ett sådant mellan de som drabbats av våld och de som inte varit drabbade.

2.7.8 Skyddsåtgärder – andra allvarliga händelser

Till gruppen andra allvarliga händelser räknas i den här undersökningen avbrott i dricksvattenförsörjningen i mer än 24 timmar, elavbrott i mer än 24 timmar, IT- eller teleavbrott i mer än 24 timmar, krig eller krigsliknande tillstånd samt terrorism. Detta är händelser som det är relativt svårt att som enskild person skaffa sig skyddsåtgärder mot. I undersökningen har det därför inte ingått några frågor om åtgärder för att skydda sig själv eller sin bostad från dessa händelser.

2.7.9 Skyddsåtgärder genom utbildning

En förebyggande åtgärd som har bäring på flera händelser är att genomgå utbildning i avhjälpande eller förebyggande syfte. I diagram 11 nedan visas andelen personer som gått en kurs i första hjälpen, olycksförebyggande arbete eller krishantering. Observera att gå kurs i krishantering inte ingick i undersökningen 2007.

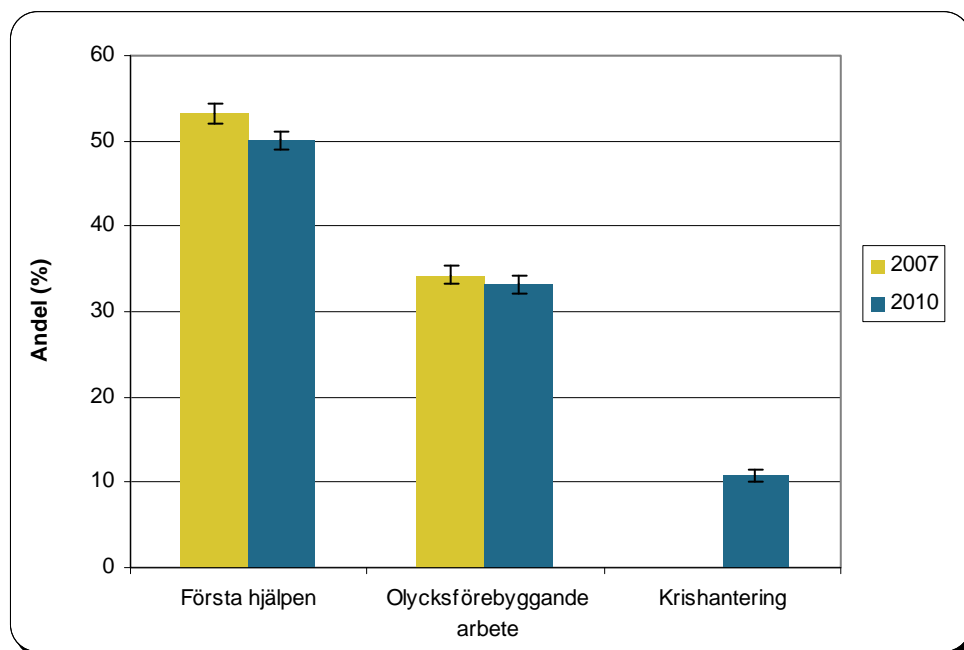

Diagram 11: Andel individer som gått kurs

Ungefär hälften av individerna har i undersökningen 2010 uppgett att de genomgått utbildning i första hjälpen. Detta är en liten minskning jämfört med 2007. Drygt 30 procent har gått utbildning i olycksförebyggande arbete vilket är samma nivå som 2007. Ungefär 10 procent har gått kurs i krishantering.

Personer födda utanför Sverige, personer som bor ensamma, personer som inte har barn som bor hemma, personer som har lägre inkomster samt personer som bor i flerfamiljshus har i lägre omfattning gått kurs i första hjälpen och olycksförebyggande arbete. När det gäller kurs i krishantering är det äldre personer samt personer med låga inkomster som i lägre omfattning gått en sådan kurs.

2.8 Viktigt med skyddsåtgärder

I diagram 12 visas andelen individer som bedömer respektive skyddsåtgärd som ganska eller mycket viktig. Jämförelse görs med resultaten från 2007 års undersökning. Observera att åtgärderna respektera hastighetsgränser, använda isdubbar, förvara kemiska produkter i låst skåp samt gå kurs i krishantering inte ingick i undersökningen 2007.

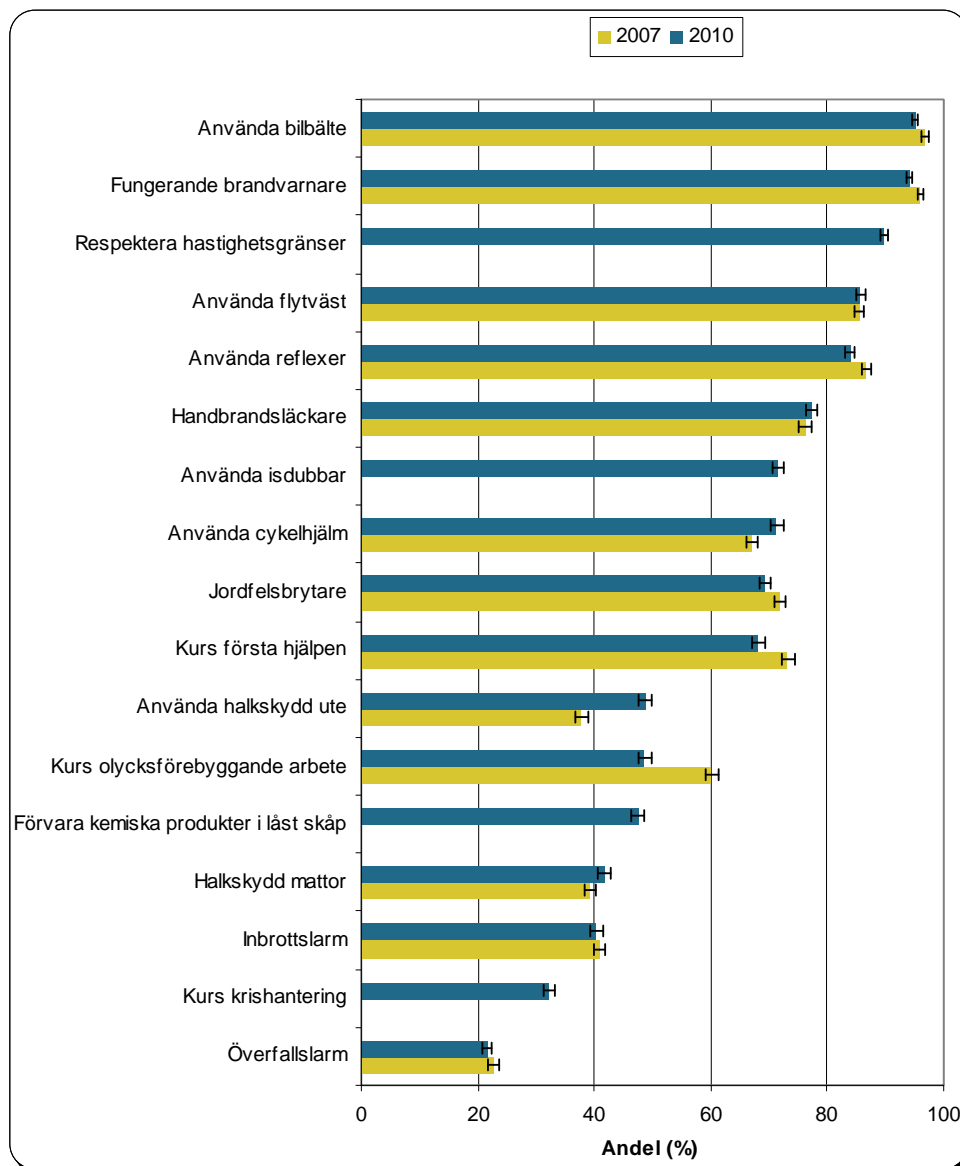

Diagram 12: Andel individer som bedömer respektive skyddsåtgärd som ganska eller mycket viktig

Över 80 procent av individerna tycker det är ganska eller mycket viktigt att använda bilbälte, ha fungerande brandvarnare i bostaden, respektera hastighetsgränserna, använda flytväst samt använda reflexer.

Det är något fler i 2010 års undersökning som anser att åtgärderna använda cykelhjälm, använda halkskydd ute samt ha halkskydd under mattor är viktiga jämfört med år 2007. Det är samtidigt färre personer idag jämfört med 2007 som anser det viktigt att använda bilbälte, ha fungerande brandvarnare hemma, använda reflexer när det är mörkt ute, ha jordfelsbrytare, gå kurs i första hjälpen samt gå kurs i olycksförebyggande arbete.

De personer som infört en specifik åtgärd anser generellt sett att det är viktigt att införa åtgärden jämfört med de som inte infört motsvarande åtgärd.

Kvinnor tycker generellt sett att det är viktigare att använda sig av olika typer av skyddsåtgärder jämfört med männen. Nedan följer en redovisning av vilka

grupper som tycker det är viktigare än andra att använda olika typer av skyddsåtgärder. Åtgärderna är sorterade i samma ordning som i diagram 12 ovan.

Använda bilbälte

95 procent av individerna anser att det är ganska eller mycket viktigt att använda bilbälte. Jämfört med 2007 är detta en liten minskning. Personer födda i Sverige samt personer med höga inkomster anser det viktigare än andra grupper att använda bilbälte.

Fungerande brandvarnare

Knappt 95 procent av befolkningen i åldern 18 till 79 år anser att det är viktigt att ha en fungerande brandvarnare i bostaden. Detta är en liten minskning jämfört med 2007. Personer födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som bor i villa samt personer med höga inkomster anser i högre grad än andra grupper att det är viktigt med fungerande brandvarnare i bostaden.

Respektera hastighetsgränser

Ungefär 90 procent av individerna anser att det är ganska eller mycket viktigt att respektera hastighetsgränserna. Denna fråga ingick inte i undersökningen 2007 varför ingen jämförelse med tidigare år kan göras. Kvinnor anser i högre grad än män att det är viktigt att respektera hastighetsgränserna. I övrigt finns ingen skillnad mellan olika grupper.

Använda flytväst

Ungefär 85 procent av individerna, vilket är samma nivå som 2007, anser det viktigt att använda flytväst när man åker båt. Kvinnor, personer födda i Sverige, personer som bor i villa samt personer med höga inkomster anser det mer viktigt att använda flytväst än andra grupper.

Använda reflexer

Knappt 85 procent av befolkningen tycker det är ganska eller mycket viktigt att använda reflexer utomhus när det är mörkt. Detta är en liten minskning jämfört med 2007. Kvinnor, personer födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som bor i villa samt personer med en inkomst över medianinkomst tycker det är viktigare än andra grupper att använda reflexer.

Handbrandsläckare

Knappt 80 procent av individerna anser att det är viktigt att ha en handbrandsläckare i sin bostad. Detta är samma nivå som i undersökningen 2007. Personer födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma, personer som bor i villa samt personer med en inkomst över medianinkomst anser i högre grad att det är viktigt att ha handbrandsläckare i bostaden.

Använda isdubbar

Drygt 70 procent av individerna anser det viktigt att använda isdubbar när man vistas på isen (naturis). Alternativet ingick inte i undersökningen 2007 varför inga jämförelser kan göras. Personer födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som bor i villa samt personer med höga

inkomster anser det som viktigare att använda isdubbar jämfört med andra grupper.

Använda cykelhjälm

Drygt 70 procent av individerna tycker det är ganska eller mycket viktigt att använda cykelhjälm. Detta är en ökning med ca fyra procentenheter sedan 2007. Kvinnor, personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma, personer som bor i villa samt personer med en inkomst över medianinkomst tycker i högre grad att det är viktigt att använda cykelhjälm jämfört med andra grupper.

Jordfelsbrytare

Knappt 70 procent av individerna anser att det är viktigt att ha en jordfelsbrytare i bostaden. Detta är en liten minskning jämfört med 2007. Personer som är födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma, personer som bor i villa samt personer med höga inkomster anser det viktigare att ha jordfelsbrytare i bostaden än andra grupper.

Kurs i första hjälpen

Knappt 70 procent av befolkningen anser att det är viktigt att gå en kurs i första hjälpen. Detta är en minskning med ca fem procentenheter jämfört med 2007. Kvinnor, personer födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma, personer som bor i villa samt personer med en inkomst över medianinkomst anser det viktigare än andra grupper att gå en kurs i första hjälpen.

Använda halkskydd ute

Knappt hälften av individerna tycker det är viktigt att använda halkskydd på skorna när det är halt ute. Detta är en ökning med drygt 10 procentenheter sedan år 2007 då motsvarande andel var knappt 40 procent. Kvinnor, äldre personer, personer som är födda utanför Sverige, personer som har barn som bor hemma samt personer med en inkomst under medianinkomst anser det viktigare än andra grupper att använda halkskydd när det är halt ute.

Kurs i olycksförebyggande arbete

Knappt hälften av individerna anser att det är viktigt att gå en kurs i olycksförebyggande arbete. Detta är en minskning med drygt 10 procentenheter sedan 2007 då motsvarande andel var ca 60 procent. Kvinnor, personer födda utanför Sverige, personer som bor tillsammans med någon samt personer med höga inkomster anser det viktigare än andra att gå kurs i olycksförebyggande arbete.

Förvara kemiska produkter i låst skåp

Knappt 50 procent av befolkningen anser det som viktigt att förvara kemiska produkter i låst skåp. Alternativet ingick inte i undersökningen 2007 varför ingen jämförelse kan göras. Kvinnor, personer som är födda utanför Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma, personer som bor i villa samt personer med en inkomst under medianinkomst tycker det är viktigare än andra grupper att förvara kemiska produkter i låst skåp.

Halkskydd mattor

Lite drygt 40 procent av individerna tycker det är viktigt att ha halkskydd under lösa mattor. Detta är ungefär samma nivå som i undersökningen 2007. Kvinnor, äldre personer, personer som inte har barn som bor hemma samt personer med låga inkomster tycker det är viktigare än andra att använda halkskydd under mattor.

Inbrottslarm

40 procent av befolkningen anser det viktigt att ha inbrottslarm i bostaden. Detta är samma nivå som 2007. Kvinnor, personer som är födda utanför Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma samt personer som bor i villa tycker det är viktigare att ha inbrottslarm än andra.

Kurs i krishantering

Ungefär en tredjedel av individerna tycker det är viktigt att gå en kurs i krishantering. Alternativet ingick inte i undersökningen 2007 varför ingen jämförelse kan göras. Kvinnor samt personer födda utanför Sverige tycker det är viktigare än andra grupper att gå kurs i krishantering.

Överfallslarm

Drygt 20 procent anser det viktigt att ha överfallslarm. Detta är samma nivå som 2007. Kvinnor, yngre personer, personer som är födda utanför Sverige, personer som inte har barn som bor hemma, personer som bor i flerfamiljshus samt personer med en inkomst under medianinkomst tycker det är viktigare med överfallslarm än andra grupper.

2.9 Säkerhetsmedvetenhet i vardagen

Varje respondent fick ta ställning till i vilken grad de instämmer i ett antal påståenden som rör risk och säkerhet. Resultaten visar sammantaget på att frågor som rör den egna säkerheten är viktiga. En absolut majoritet känner ansvar för att vidta säkerhetsåtgärder hemma och man tar information om risker och säkerhet på allvar. Det är en mycket liten andel som tycker att det bara skapar oro att tänka för mycket på säkerhetsfrågor eller att det är löjligt att tänka för mycket på säkerhet.

I diagram 13 nedan visas andelen individer som i ganska eller mycket hög grad instämmer i respektive påstående. En jämförelse av resultat görs mellan åren 2007 och 2010. Observera att påståendet om att man är mer orolig för att någon närstående ska drabbas av en olycka än att man själv ska göra det inte ingick i undersökningen 2007 och därför kan ingen jämförelse göras.

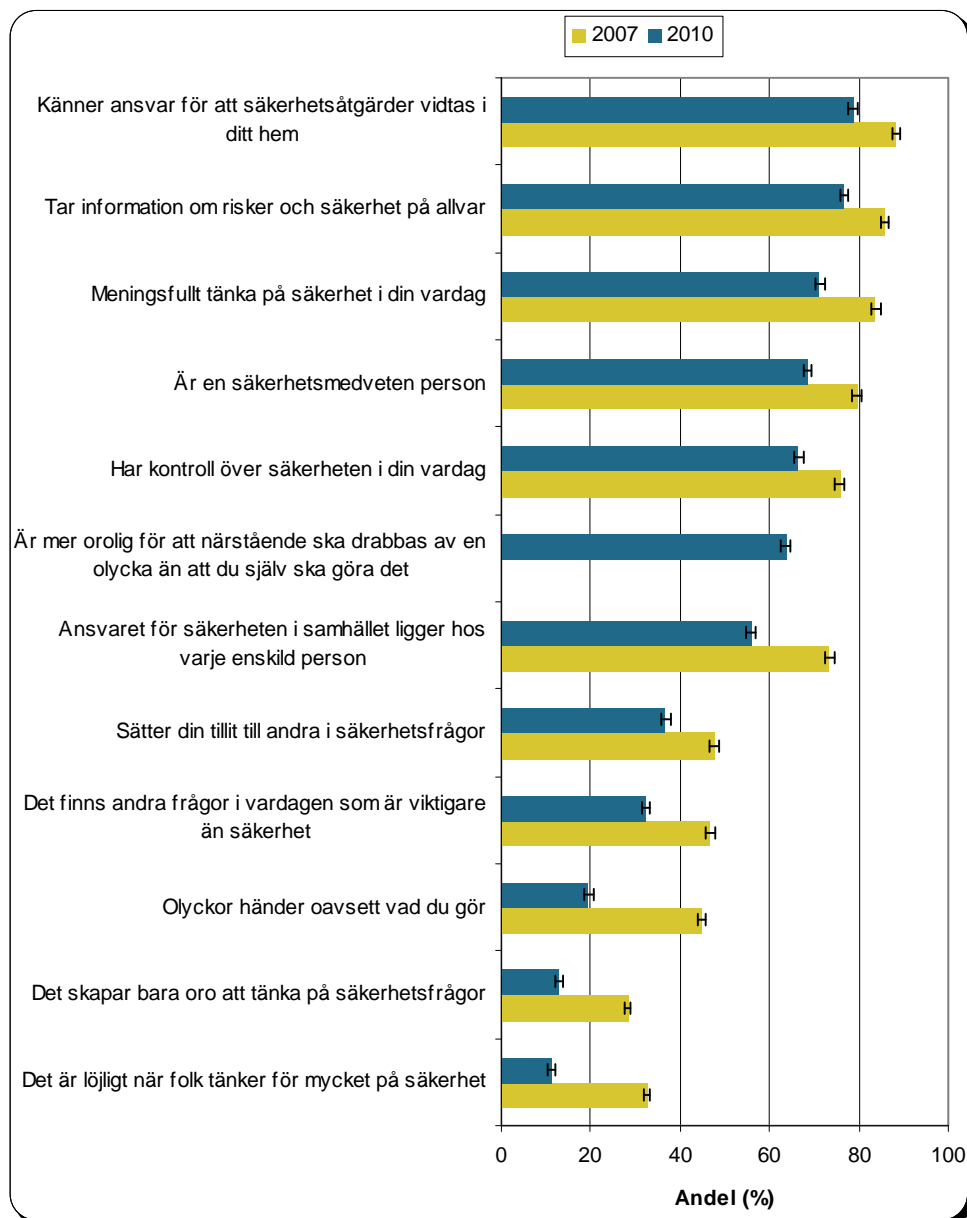

Diagram 13: Andel individer som i ganska eller mycket hög grad instämmer i påståenden om risk och säkerhet

För samtliga påståenden i diagrammet finns en påvisbar skillnad i resultaten mellan år 2007 och år 2010. Det var en högre andel som instämde i respektive påstående 2007 än i den senaste undersökningen. Detta kan för vissa påståenden tolkas negativt i den mening att intresset för säkerhetsfrågor har minskat. I vissa fall kan det dock tolkas positivt t.ex. är det positivt att det är färre idag som instämmer i påståenden om att olyckor händer oavsett vad jag gör, att det bara skapar oro att tänka för mycket på säkerhetsfrågor och att det är löjligt när folk tänker för mycket på säkerhet.

Nedan följer en redovisning i vilken grad olika grupper instämmer i respektive påstående.

Känner ansvar för att säkerhetsåtgärder vidtas i ditt hem

Nästan 80 procent av befolkningen instämmer i ganska eller mycket hög grad i påståendet om att man känner ansvar för att säkerhetsåtgärder vidtas hemma. Detta innebär en minskning med ca 10 procentenheter jämfört med 2007. Personer födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som har hemmaboende barn, personer som har inkomster över medianinkomst samt personer som bor i villa instämmer i högre grad än övriga grupper.

Tar information om risker och säkerhet på allvar

Drygt 75 procent av individerna instämmer i påståendet att man tar information om risker och säkerhet på allvar. 2007 var motsvarande andel ca 85 procent, det har alltså skett en minskning av andelen som instämmer i påståendet. Kvinnor instämmer i högre grad än männen. Likaså instämmer personer med högre inkomster i högre omfattning än de med låga inkomster.

Meningsfullt tänka på säkerhet i din vardag

Drygt 70 procent av individerna instämmer i påståendet att det är meningsfullt att tänka på säkerhet i sin vardag. Detta är en minskning jämfört med 2007 då motsvarande andel var drygt 80 procent. Män, personer födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer med högre inkomster samt personer som bor i villa instämmer i högre grad än andra grupper.

Är en säkerhetsmedveten person

Knappt 70 procent av befolkningen instämmer i ganska eller mycket hög grad i påståendet att man är en säkerhetsmedveten person. Motsvarande andel 2007 var nästan 80 procent. Personer med inkomst över medianinkomst instämmer i högre grad än de som har en lägre inkomst. Likaså instämmer personer som bor i villa i högre grad än personer som bor i flerfamiljshus.

Har kontroll över säkerheten i din vardag

Ca 65 procent av individerna instämmer i påståendet att de har kontroll över säkerheten i sin vardag. 2007 var motsvarande andel nästan 10 procentenheter högre. Män instämmer i högre grad än kvinnor liksom boende i villa jämfört med boende i flerfamiljshus. Personer med högre inkomster instämmer i större omfattning än de med lägre inkomster.

Är mer orolig för att närstående ska drabbas av en olycka än att du själv ska göra det

Drygt 60 procent av befolkningen instämmer i påståendet att man är mer orolig för att närstående ska drabbas av en olycka än att man själv ska göra det. Detta påstående ingick inte i undersökningen 2007 varför ingen jämförelse kan göras. Kvinnor, personer födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn under 20 år som bor hemma samt personer med en inkomst över medianinkomst instämmer i högre grad i påståendet jämfört med andra grupper.

Ansvaret för säkerheten i samhället ligger hos varje enskild person

Ca 55 procent av befolkningen instämmer i påståendet att ansvaret för säkerheten i samhället ligger hos varje enskild person. Nästan 75 procent av individerna instämde i motsvarande påstående 2007. Kvinnor instämmer i högre grad än män. Personer som bor tillsammans med någon samt personer

med barn som bor hemma instämmer i större omfattning än personer som bor ensamma eller de som inte har barn som bor hemma. Även personer som bor i villa och personer med högre inkomster instämmer i högre omfattning.

Sätter din tillit till andra i säkerhetsfrågor

Drygt 35 procent av individerna instämmer i påståendet att de sätter sin tillit till andra i säkerhetsfrågor. Jämfört med undersökningen 2007 är detta en minskning med ungefär 10 procentenheter. Personer som bor tillsammans med någon samt personer med höga inkomster instämmer i högre omfattning än övriga.

Det finns andra frågor i vardagen som är viktigare än säkerhet

Drygt 30 procent av individerna instämmer i påståendet att det finns andra frågor i vardagen som är viktigare än säkerhet. Motsvarande andel 2007 var drygt 45 procent. Män, personer födda i Sverige samt personer med högre inkomster instämmer i större omfattning än övriga grupper.

Olyckor händer oavsett vad du gör

Ca 20 procent av befolkningen instämmer i påståendet att olyckor händer oavsett vad man gör. I undersökningen 2007 instämde ca 45 procent i motsvarande påstående. Personer som bor i flerfamiljshus instämmer i högre grad än personer som bor i villa. För övriga grupper finns inga påvisbara skillnader.

Det skapar bara oro att tänka på säkerhetsfrågor

Endast drygt 10 procent instämmer i påståendet att det bara skapar oro att tänka på säkerhetsfrågor. Det har skett en minskning med ca 15 procentenheter sedan 2007. Män instämmer i högre grad än kvinnor likaså instämmer personer i åldern 18 – 29 år i högre grad än övriga åldersgrupper. Boende i flerfamiljshus instämmer även de i högre grad jämfört med de som bor i villa.

Det är löjligt när folk tänker för mycket på säkerhet

Drygt 10 procent av befolkningen instämmer i påståendet att det är löjligt när folk tänker för mycket på säkerhet. Motsvarande andel var drygt 30 procent 2007. Män, personer i åldersgruppen 18 – 29 år, personer födda utanför Sverige samt personer boende i flerfamiljshus instämmer i högre grad än andra grupper.

2.10 Kunskap att hantera allvarliga händelser

En annan intressant aspekt i det förebyggande arbetet är hur människor bedömer sina egna kunskaper när det gäller att utföra vissa åtgärder när en allvarlig händelse inträffat. I diagram 14 visas andelen individer som bedömer sina kunskaper som ganska eller mycket bra i att utföra dessa åtgärder. Jämförelser görs med resultaten från 2007 års undersökning.

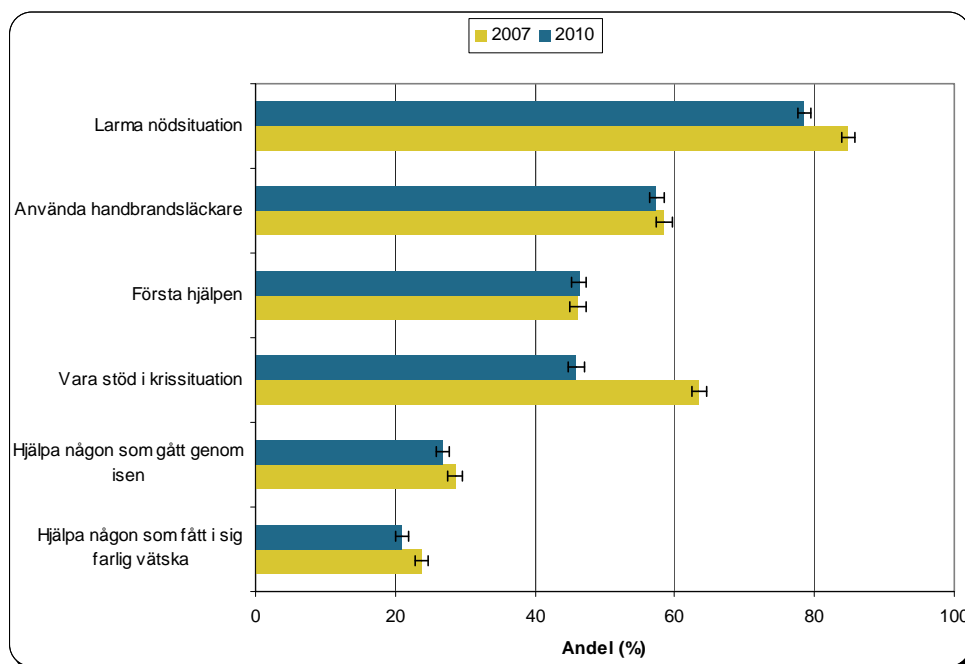

Diagram 14: Andel individer som bedömer sina kunskaper som ganska eller mycket bra

Kunskaperna varierar beroende på vilken åtgärd det handlar om. Knappt 80 procent anser sig ha ganska eller mycket bra kunskaper i att larma vid en nödsituation medan endast ca 20 procent anser sig ha goda kunskaper i hur man hjälper någon som fått i sig farlig vätska.

För åtgärderna larma i en nödsituation, vara ett stöd till någon i en krissituation samt hjälpa någon som fått i sig farlig vätska är det färre personer idag än 2007 som bedömer sina kunskaper som ganska eller mycket bra.

Nedan följer en redovisning i vilken grad olika grupper bedömer sina kunskaper som bra i att utföra de olika åtgärderna som redovisas i diagram 14.

Larma i en nödsituation

Knappt 80 procent av individerna bedömer sina kunskaper som ganska eller mycket bra när det gäller att larma i en nödsituation. 2007 var motsvarande andel ca 80 procent. Personer födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma, personer som har höga inkomster samt personer som bor i villa anser sig i högre grad ha bra kunskaper jämfört med andra grupper.

Använda handbrandsläckare

Nästan 60 procent av befolkningen anser sig ha bra kunskaper i ett använda en handbrandsläckare. Detta är samma nivå som i undersökningen 2007. Män, personer födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma, personer som har en inkomst över medianinkomsten samt personer som bor i villa bedömer sina kunskapar som bättre än andra grupper.

Ge första hjälpen vid en olycka

Drygt 45 procent av befolkningen bedömer sina kunskaper som bra i att ge första hjälpen vid en olycka. Detta är samma nivå som i undersökningen 2007. De grupper som i högre grad än andra anser sina kunskaper som bra är personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma, personer som har höga inkomster samt personer som bor i villa.

Vara ett stöd till någon i en krissituation

Ca 45 procent av individerna anser sig ha bra kunskaper i att vara ett stöd till någon i en krissituation. I undersökningen 2007 var motsvarande andel nästan 65 procent, det har med andra ord skett en stor minskning mellan 2007 och 2010. Kvinnor bedömer sina kunskaper som bra i högre grad än männen. För övriga grupper finns inga påvisbara skillnader.

Hjälpa någon som gått genom isen

Knappt 30 procent anser sig ha bra kunskaper att hjälpa någon som gått genom isen. Detta är ungefär samma nivå som 2007. Män, personer födda i Sverige, personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma samt personer som har höga inkomster bedömer sina kunskaper som högre än andra grupper.

Hjälpa någon som fått i sig farlig vätska

Ungefär 20 procent av individerna bedömer sina kunskaper som bra när det gäller att hjälpa någon som fått i sig farlig vätska. 2007 var motsvarande andel drygt 20 procent. De grupper som bedömer sina kunskaper som bättre än andra är personer som bor tillsammans med någon, personer som har barn som bor hemma samt personer som bor i villa.

2.11 Information för att öka sin egen säkerhet

Det finns olika sätt att sprida information om hur människor kan öka sin egen säkerhet. I diagram 15 visas andelen individer som angett på vilket sätt de vill få information.

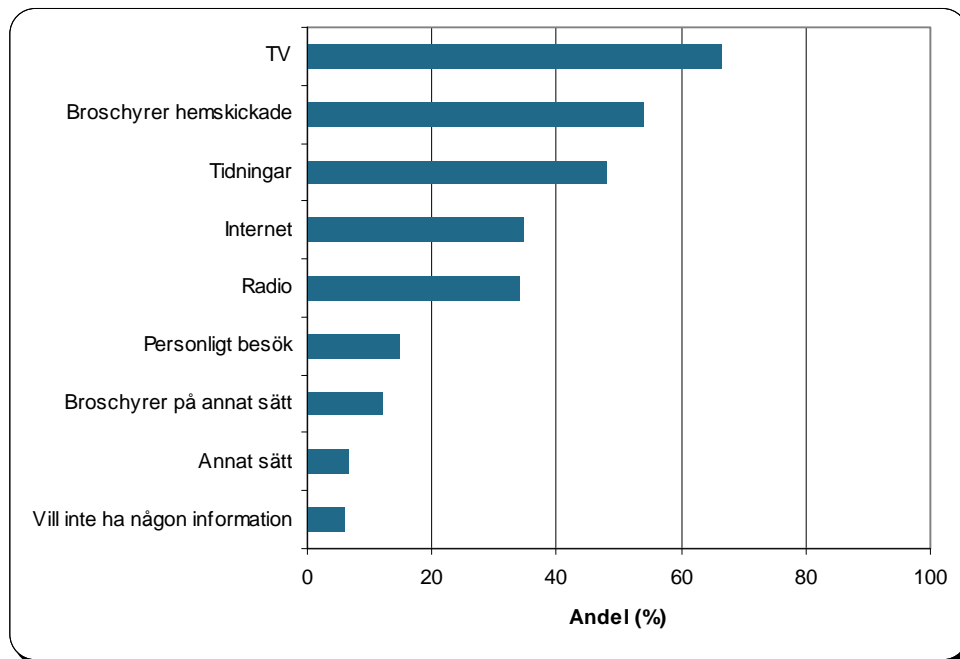

Diagram 15: Andel individer som angett på vilket sätt de vill få information för att öka sin egen säkerhet

Knappt 70 procent har uppgett att de vill få information på TV. Därefter vill man ha broschyrer hemskickade, ca 55 procent, information i tidningar, knappt 50 procent, följt av Internet och radio där ca 35 procent vill få informationen.

Män vill i högre grad än kvinnor få informationen på Internet. För övriga alternativ i diagram 15 finns inga skillnader mellan kvinnor och män.

Personer i den yngsta åldersgruppen, mellan 18 – 29 år, vill helst ha informationen på Internet medan de äldre hellre vill ha den i TV, på radio eller i tidningar.

2.12 Kommunernas resultat

Redovisning av kommunernas resultat har skett i särskild ordning. Varje deltagande kommun har fått ett kort PM som beskriver undersökningens genomförande samt att de enskilda resultaten redovisas i sökbara Excel-filer, en per kommun.

Generellt kan man säga att resultaten på kommunal nivå i stora delar följer de nationella resultaten. Samtidigt som det naturligtvis finns kommuner vars resultat för vissa frågeställningar skiljer sig från de nationella. Resultaten för de deltagande kommunerna kommer presenteras i IDA.

3. Metod

3.1 Population och urval

Undersökningspopulationen, det vill säga de personer som man vill ska ingå i undersökningen, var Sveriges befolkning i åldern 18 till 79 år. För att kunna göra ett urval i den gruppen behövs en så kallad urvalsram. Urvalsramen är en förteckning över de personer som ingår i undersökningspopulationen. I denna undersökning skapades urvalsramen från Registret över totalbefolkningen (RTB) och består av samtliga folkbokförda i Sverige i åldern 18 till 79 år.

Undersökningen genomfördes som en urvalsundersökning. Det sätt som urvalet drogs på var ett så kallat sannolikhetsurval, vilket betyder att sannolikheten för varje individ som dras i urvalet är känd. Detta innebär i sin tur att osäkerheter i form av konfidensintervall kan beräknas.

Undersökningen var uppdelad i två delar, en nationell del med ett urval av 10 000 personer och en kommunal del med ett urval av 600 personer per kommun/grupp av kommuner/stadsdelar som deltog i undersökningen. Den totala urvalsstorleken på kommunal nivå blev 37 800 personer. Den totala urvalsstorleken för hela undersökningen blev således 47 800 personer.

3.2 Undersökningsperiod

Undersökningen pågick under perioden februari till april 2010. Med syfte att öka svarsfrekvensen skickades, under undersökningsperioden, tre påminnelser ut till de personer som ännu inte besvarat enkäten.

3.3 Frågeformulär

Frågorna har utarbetats av MSB. Statistiska Centralbyrån (SCB) anlätades för det praktiska genomförandet av undersökningen. Innan undersökningen startade testades frågeformuläret av SCB:s mättekniska laboratorium och därefter gjordes vissa justeringar i frågeformuläret. Formuläret finns i sin helhet i bilaga 2.

3.4 Genomförande

Undersökningen genomfördes som en enkätundersökning och frågeformuläret skickades ut till urvalspersonerna med post. SCB anlätades för det praktiska genomförandet av undersökningen. Via ett informationsbrev som skickades tillsammans med enkäten ombads personerna som fick enkäten att besvara frågorna och skicka tillbaka frågeformuläret till SCB. Det fanns även möjlighet

att besvara enkäten via Internet. I informationsbrevet fanns en webbadress samt inloggningsuppgifter angivna.

I informationsbrevet framgick också undersökningens syfte, vilka uppgifter som hämtades från andra källor än själva enkäten, vilka dessa källor var, statistiksekretessen samt att deltagandet i undersökningen var frivilligt.

De uppgifter som hämtades från andra källor var kön, ålder, födelseår, civilstånd, län, kommun, födelseland (grupperat), medborgarskap (grupperat), inkomst och utbildningsnivå. Uppgifterna hämtades från RTB (befolkningsuppgifter), Inkomstregistret (uppgift om inkomst) och Utbildningsregistret (uppgift om utbildningsnivå).

3.5 Bortfall

Svarsfrekvensen i undersökningen var 55 procent.

Kvinnor har en högre svarsfrekvens än männen. Likaså har de som är gifta/sambo en högre svarsandel än de som är ensamstående. Personer med högre inkomst har svarat i större utsträckning än de med lägre inkomster.

Vid jämförelse mellan olika åldersgrupper har de äldre en högre svarsfrekvens än de yngre. Personer födda i Sverige har i högre grad svarat på enkäten jämfört med de som är födda utanför Sverige.

För att kompensera för att en del grupper svarar i högre utsträckning än andra har kalibreringsvikter använts vid beräkning av resultat.

3.6 Beräkning av resultat

Resultaten har beräknats i ett egenutvecklat dataprogram. Formlerna som ligger till grund för beräkningarna har tagits fram i samarbete med SCB.

3.7 Kvalitet

Resultaten i en undersökning av den här typen är behäftade med en viss osäkerhet på grund av olika felkällor som kan förekomma. I princip förekommer två typer av fel. Urvalsfel, som uppkommer genom att endast ett urval av personer tillfrågas, och icke-urvalsfel som förklaras närmare nedan.

Icke-urvalsfel

Icke-urvalsfel är en sammanfattande benämning på de fel utöver urvalsfel som kan förekomma i undersökningar av den här typen. Nedan ges en kort beskrivning av de olika felkällorna.

- *Ramfel* uppstår när det är fel i den förteckning som används för att dra urvalet. Urvalet i denna undersökning drogs från RTB, som är ett väl

uppdaterat register och som bedöms ha god kvalitet vilket innebär att risken för ramfel är liten.

- *Mätfel* kan uppkomma om den som svarat på enkäten missuppfattat någon fråga eller, medvetet eller omedvetet, inte lämnat sanningsenligt svar på en fråga. För att minimera mätfelen så har dels frågeformuläret granskats av SCB:s mättekniska laboratorium, dels har en rad kontroller genomförts i samband med dataregistreringen.
- *Bearbetningsfel* kan uppkomma om det insamlade materialet hanteras på ett felaktigt sätt. En rad kontrollberäkningar har gjorts för att minimera bearbetningsfelen.
- *Bortfallsfel* kan uppkomma när vissa personer väljer att inte svara på enkäten (objektbortfall). Fel på grund av bortfall uppstår när individerna i bortfallet skiljer sig från dem som svarat med avseende på mätvariablernas värde. Eftersom resultaten baseras på de svar som inkommit kan resultaten skilja sig från de man skulle fått om alla som dragits i urvalet också medverkat i undersökningen.

Förutom objektbortfall förekommer även *partiella bortfall*. Detta innebär att enkäten är inskickad men enstaka frågor är överhoppade. I denna undersökning är det partiella bortfallet litet.

Icke-urvalsfelens effekter på resultaten avspeglas inte i konfidensintervallen. Tyvärr är det mycket komplicerat att mäta effekterna av icke-urvalsfel och i denna undersökning har därför inga sådana försök gjorts. En rad kontroller har dock genomförts för att minska risken för att sådana fel uppkommer. Kvaliteten i undersökningen bedöms som god.

Bilaga 1: Deltagande kommuner

Följande kommuner/grupper av kommuner/stadsdelar deltog med ett extraurval i undersökningen.

Ale	Härryda
Alingsås	Jönköping
Alvesta	Kalix
Borlänge	Karlstad
Botkyrka	Katrineholm, Vingåker
Danderyd	Kungsbacka
Falkenberg	Kungälv
Falköping	Kävlinge
Finspång	Laholm
Gislaved, Gnosjö	Landskrona
Gävle, Sandviken, Hofors, Älvkarleby, Ockelbo	Leksand
Göteborg – Stadsdelar	Lerum
Majorna – Linné	Lidingö
Centrum	Lilla Edet
Örgryte – Härlanda	Linköping
Askim – Frölunda – Högsbo	Lomma
Västra Göteborg	Luleå
Västra Hisingen	Malmö
Angered	Möln dal
Norra Hisingen	Norrköping
Östra Göteborg	Norrtälje
Lundby	Nässjö, Vetlanda
Habo	Partille
Halmstad	Sala
Heby	Sigtuna
Hudiksvall, Nordanstig	Skellefteå

Stenungsund	Varberg
Tingsryd, Lessebo, Uppvidinge	Värnamo
Tjörn	Växjö
Umeå	Öckerö
Upplands Väsby	Örebro
Uppsala	Örnsköldsvik

Bilaga 2: Frågeformulär

Vad är viktigt för Din trygghet och säkerhet?

För att kunna inrikta arbetet för ett säkrare samhälle där skadorna till följd av olyckor och kriser minskar, behövs bättre kunskap om hur befolkningen i olika delar av Sverige, i olika åldrar och med olika bakgrund, ser på sin egen trygghet och säkerhet och om vad som upplevs som hot och risker.

I undersökningen

samarbetar Myndigheten för samhällsskydd och beredskap – MSB – med Statistiska centralbyrån. Resultaten från undersökningen kommer att användas som underlag i det förebyggande arbetet på nationell nivå och i kommunerna.

Din medverkan är viktig

Du är en av ca 40 000 personer i Sverige som blivit utvald att medverka i vår undersökning. Urvalet är hämtat från registret över totalbefolkningen. Det är Du själv som avgör om Du vill delta, men svaren från just Dig kan inte ersättas med svaren från någon annan. För att man ska kunna lita på resultaten från undersökningen är det viktigt att så många som möjligt svarar på frågorna. För varje svar som uteblir försämras undersökningens kvalitet.

Så här svarar Du

Du kan välja att besvara frågorna via Internet. Frågorna finner du på webbadressen www.insamling.scb.se.
Logga in med användar-id och lösenord.

Vi ber Dig svara på frågorna så snart som möjligt. Om Du inte besvarar frågorna via Internet, utan väljer att fylla i pappersenkäten ber vi Dig skicka in den i det portofria svarskuvertet.

Ett stort tack på förhand för Din medverkan!
Med vänlig hälsning

Thomas Gell

*Chef Enheten för lärande av olyckor och kriser
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*

TRYGGHET och SÄKERHET

Dina åsikter och erfarenheter!

1	Hur ofta känner du dig otrygg när du ...	Aldrig eller mycket sällan	Ibland	Ofta	Alltid eller nästan alltid	Vet inte/ ej aktuellt
	... är hemma i bostaden på dagarna?	☐	☐	☐	☐	☐
	... är hemma i bostaden på kvällarna?	☐	☐	☐	☐	☐
	... är ute i ditt bostadsområde på dagarna?	☐	☐	☐	☐	☐
	... är ute i ditt bostadsområde på kvällarna?	☐	☐	☐	☐	☐
	... är ute på gator och torg på dagarna?	☐	☐	☐	☐	☐
	... är ute på gator och torg på kvällarna?	☐	☐	☐	☐	☐
	... åker tåg?	☐	☐	☐	☐	☐
	... åker buss?	☐	☐	☐	☐	☐
	... åker bil?	☐	☐	☐	☐	☐

2	Har du personligen varit med om något av följande under de senaste 5 åren?	Ja	Nej	Minns inte
	Brand	☐	☐	☐
	Drunkningstillbud	☐	☐	☐
	Elolycka	☐	☐	☐
	Fallolycka	☐	☐	☐
	Flyg-, båt- eller tågolycka	☐	☐	☐
	Förgiftningsolycka	☐	☐	☐
	Naturolycka (t.ex. översvämning, ras, skred)	☐	☐	☐
	Trafikolycka	☐	☐	☐
	Inbrott	☐	☐	☐
	Våld och övergrepp	☐	☐	☐
	Avbrott i dricksvattenförsörjningen i mer än 24 timmar	☐	☐	☐
	Elavbrott i mer än 24 timmar	☐	☐	☐
	IT- eller teleavbrott i mer än 24 timmar	☐	☐	☐
	Krig eller krigsliknande tillstånd	☐	☐	☐
	Terrorism	☐	☐	☐
	Annan allvarlig händelse/olycka	☐	☐	☐

3 Hur ofta känner du dig orolig för att drabbas av något av följande?

	Aldrig eller mycket sällan	Ibland	Ofta	Alltid eller nästan alltid	Vet ej/ ej aktuellt
Brand	☐	☐	☐	☐	☐
Drunkningstillbud	☐	☐	☐	☐	☐
Elolycka	☐	☐	☐	☐	☐
Fallolycka	☐	☐	☐	☐	☐
Flyg-, båt- eller tågolycka	☐	☐	☐	☐	☐
Förgiftningsolycka	☐	☐	☐	☐	☐
Naturolycka (t.ex. översvämning, ras, skred)	☐	☐	☐	☐	☐
Trafikolycka	☐	☐	☐	☐	☐
Inbrott	☐	☐	☐	☐	☐
Våld och övergrepp	☐	☐	☐	☐	☐
Avbrott i dricksvattenförsörjningen i mer än 24 timmar	☐	☐	☐	☐	☐
Elavbrott i mer än 24 timmar	☐	☐	☐	☐	☐
IT- eller teleavbrott i mer än 24 timmar	☐	☐	☐	☐	☐
Pandemi	☐	☐	☐	☐	☐
Krig eller krigsliknande tillstånd	☐	☐	☐	☐	☐
Terrorism	☐	☐	☐	☐	☐
Annan allvarlig händelse/olycka	☐	☐	☐	☐	☐

6 Tänk igenom varje delfråga och markera i vilken grad de stämmer med dina åsikter.

	Ingen alls	I viss grad	I ganska hög grad	I mycket hög grad	Ingen åsikt
I vilken grad ...					
... är det meningsfullt att tänka på säkerhet i din vardag?	☐	☐	☐	☐	☐
... känner du ansvar för att säkerhetsåtgärder vidtas i ditt hem?	☐	☐	☐	☐	☐
... ligger ansvaret för säkerheten i samhället hos varje enskild person?	☐	☐	☐	☐	☐
... är du en säkerhetsmedveten person?	☐	☐	☐	☐	☐
... har du kontroll över säkerheten i din vardag?	☐	☐	☐	☐	☐
... tar du information om risker och säkerhet på allvar?	☐	☐	☐	☐	☐
... sätter du din tillit till andra i säkerhetsfrågor?	☐	☐	☐	☐	☐
... händer olyckor oavsett vad du gör?	☐	☐	☐	☐	☐
... finns det andra frågor i vardagen som är viktigare än säkerhet?	☐	☐	☐	☐	☐
... är det löjligt när folk tänker för mycket på säkerhet?	☐	☐	☐	☐	☐
... skapar det bara oro att tänka på säkerhetsfrågor?	☐	☐	☐	☐	☐
... är du mer orolig för att någon närstående ska drabbas av en olycka än att du själv ska göra det?	☐	☐	☐	☐	☐

7 Har du en eller flera brandvarnare i bostaden?	☐ Ja ☐ Nej → <i>Gå till fråga 11</i>
8 Hur ofta brukar du eller någon annan kontrollera att batteriet i brandvarnaren fungerar?	☐ Minst en gång i månaden ☐ Ungefär varannan månad ☐ Mer sällan än varannan månad (= "då och då") ☐ Vid andra tillfällen ☐ Brukar inte testa batteriet → <i>Gå till fråga 10</i>
9 Hur kontrollerar du/ni batteriet? <i>Kryssa för de alternativ som är aktuella!</i>	☐ Trycker på testknappen ☐ Kontrollerar att testlampan fungerar ☐ Tar loss batteriet och testar det ☐ Testar med tändsticka eller dylikt för att se om den går igång ☐ På annat sätt
10 Fungerar brandvarnaren/-arna just nu?	☐ Ja, den fungerar/alla fungerar ☐ Ja, åtminstone en fungerar ☐ Nej ☐ Vet inte
11 Finns något/några av följande släckredskap i bostaden eller i direkt anslutning till den? <i>T.ex. i trapphus i direkt anslutning till lägenheten, i garage, i uthus eller liknande.</i> <i>Kryssa för de alternativ som är aktuella!</i>	☐ Handbrandsläckare ☐ Vattenslang (t.ex. trädgårdsslang i anslutning till bostaden) ☐ Brandfilt ☐ Annat släckredskap ☐ Nej, har inte tillgång till något släckredskap

12 Har du eller någon annan vidtagit något eller några av följande säkerhetsåtgärder i

	Ja	Nej	Ej aktuellt
Installerat jordfelsbrytare	☐	☐	☐
Installerat timer på spisen	☐	☐	☐
Använder s.k. petskydd i eluttagen	☐	☐	☐
Har halkskydd under lösa mattor	☐	☐	☐
Har halkskydd på trappsteg	☐	☐	☐
Har halkskydd i duschen/badkaret	☐	☐	☐
Har handtag i duschen/badkaret	☐	☐	☐
Tagit bort trösklar	☐	☐	☐
Använder trappstege istället för stol när man behöver nå högt upp	☐	☐	☐
Har trappskydd/trappgrind för barn	☐	☐	☐
Har tippskydd på spis	☐	☐	☐
Har säkerhetsanordning för att hindra att barn faller ut genom fönster eller balkongdörrar	☐	☐	☐
Förvarar kemiska produkter i låst skåp (t.ex. rengöringsmedel, bränsle)	☐	☐	☐
Förvarar mediciner i låst skåp	☐	☐	☐
Installerat inbrottslarm	☐	☐	☐

13 Hur ofta gör du följande för din egen säkerhets skull?

	Aldrig eller mycket sällan	Ibland	Ofta	Alltid eller nästan alltid	Vet inte/ ej aktuellt
Använder flytväst när du åker båt	☐	☐	☐	☐	☐
Använder isdubbar när du går eller åker på is (naturis)	☐	☐	☐	☐	☐
Använder bilbälte	☐	☐	☐	☐	☐
Respekterar hastighetsgränserna	☐	☐	☐	☐	☐
Använder cykelhjälm	☐	☐	☐	☐	☐
Använder cykelbelysning när det är mörkt	☐	☐	☐	☐	☐
Använder reflexer/reflexväst ute när det är mörkt	☐	☐	☐	☐	☐
Använder halkskydd på skorna (t.ex. broddar) när det är halt eller isigt	☐	☐	☐	☐	☐

14 Har du för din egen säkerhets skull gjort något av följande?

	Ja	Nej	Ej aktuellt
Skaffat överfallslarm	☐	☐	☐
Gått en kurs i första hjälpen	☐	☐	☐
Gått en kurs i krishantering	☐	☐	☐
Gått en kurs i olycksförebyggande arbete (t.ex. brandskydd)	☐	☐	☐

16 Hur bedömer du dina kunskaper när det gäller att ...

	Mycket dåliga	Ganska dåliga	Varken bra eller dåliga	Ganska bra	Mycket bra	Vet inte
... larma i en nödsituation?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... ge första hjälpen vid en olycka?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... använda handbrandsläckare?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... hjälpa någon som gått igenom isen?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... hjälpa någon som fått i sig farlig vätska?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... vara ett stöd till någon i en krissituation?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

17 Vilket eller vilka sätt att få information på skulle kunna hjälpa dig att öka din egen säkerhet?

Kryssa för de alternativ som är aktuella!

- Broschyrer som du får hemskickade
- Broschyrer som du skaffar på annat sätt
- Tidningar
- Radio
- TV
- Internet
- Personliga besök
- Annat sätt
- Vill inte/behöver inte ha någon information

Till sist några frågor om dig själv....

18 Bor du ensam eller tillsammans med någon/några andra personer?

- Bor ensam
- Bor tillsammans med någon/några andra personer

- 19 Bor du tillsammans med något eller några barn i åldrarna 0-19 år?** Ja
 Nej → *Gå till fråga 21*

Gäller egna och ev. makes/makas/sambos barn (inte syskon!) som bor i ditt hushåll hela eller en del av tiden.

- 20 I vilken eller vilka åldrar är barnet/barnen?** 0 – 6 år
 7 – 12 år
 13 – 17 år

- 21 Hur bor du?** I egen villa/radhus/kedjehus
 I bostadsrätt i villa/radhus/kedjehus
 I bostadsrätt i flerfamiljshus
 I hyreslägenhet i flerfamiljshus
 På annat sätt, ange vilket

- 22 Vilken är din nuvarande sysselsättning?**
- Yrkesarbetande (även sjukskriven eller föräldraledig)
 - Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder
 - Genomgår arbetsmarknadsutbildning
 - Arbetslös
 - Studerande
 - Har sjukersättning/aktivitetsersättning ("förtidspensionär")
 - Ålderspensionär/avtalspensionär
 - Annat, ange vad

- 23 Skriv gärna ner egna synpunkter, tankar och kommentarer kring trygghet och säkerhet:**

Ett stort tack för din medverkan!

Bilaga 3: Referenser

Brottsförebyggande rådet: NTU 2009 Om utsatthet, trygghet och förtroende, Brå rapport 2010:2

Vägverket: Resultat från 2009 års trafiksäkerhetsenkät, Publikation 2009:110

Sveriges kommuner och landsting: Öppna jämförelser 2009: Trygghet och säkerhet

Räddningsverket: Trygghet och säkerhet i vardagsmiljön, PUBI99-163

